

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 153 (3017) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 július 10

Magyar közösségi tudat

A közellátási miniszter legutóbbi tájékoztató beszédéből idézzük azt a tejezetet, amely a tisztultabb nemzeti közösségi tudat felébresztését sürgeti. A tejezet így hangzik:

-- Tartsunk mindannyian lelkiismeret vizsgálatot. Ennek elapján megállapíthatjuk, hogy egy jobb közellátási morállra és egy tisztultabb, a nemzeti közösség tudatától áthatott felfogásra van szükségünk, amely a fegyelem, az áldozatkészség és a taktarékosság hármass pillérére épül fel. Lássuk be mindannyian, hogy a való események és a valóságos helyet elő: nem menekülünk, ha struccként a homokba dugjuk a fejünket.

Erről a magyar közösségi tudatról, illetve hiányáról sokat beszéltek, még többet írtak az utóbbi időben. A közellátási miniszter megállapítása ezek között különös figyelmet érdemel, mert a nemzet életének olyan sikjéről ad helyzetjelentést, amely fontosságánál és gyakrolati természeténél fogva minden másnál jobban megmutatja a nemzeti közösségtudat fogyatékoságát.

Köztudomásu, hogy a háborus idő mennyire megnehezítette a közellátást. Minden közszükségleti cikkből csak meghatározott mennyiség áll rendelkezésre és ezeket a rendelkezésre álló mennyiségeket igazságosan és az elsőrendű nemzeti érdekeknek megfelelően kell szétosztani. Ezt hangoztatta már Losonczy közellátási miniszter elődje is, erre mutatott rá határozatlan az új miniszter is. Az elosztás azonban nem egyszerű számtani feladat, nem papiros-ceruza kérdés. Nincs a világnak olyan hivatalnok, aki a gárdája, amely akár csak a legkisebb közösségbe is végre tudná hajtani valamely részletnek szétosztását, ha a közösség maga nem fejelemezt és ezzel a fejelemeztettségével nem járul hozzá a dolgok rendes elintézéséhez. A fejelemeztettség a közellátási morál kérdéséig pedig nem egyszerű nevelés sem szokás, nem rákényszerítés eredménye, hanem a nemzeti közösségtudat természetes következménye.

A nemzeti közösségtudat nem hazafias szavalás, nem kokárdás, csárdáskalapos, darutollas és tringias hetvenkedés, hanem egyszerű szociológiai tény, a nemzet szerves egységének, közösségének élet megnyilvánulása. A nemzet élő szervezet, amelynek vérkeringése a különböző rétegeken, nemzettagokon keresztül áramlik és a közösség érdekeit belátó, a nemzet céljaiért lelkesedő közösségi tagok értelmes belátásában kristályosodik nemzeti közösségi tudattá.

A közellátás terén megmutatkozó fejelemeztettségünk mutatja meg tehát, hogy mennyire élő, életképes szervezet nemzeti közösségünk.

(P. I.)

Mozgásban van az egész keleti front!

Hihetetlen gyorsasággal törnek előre minden frontszakaszon a német és szövetséges csapatok

A csata súlypontja áttérrelődött a Donnak a Volgát megközelítő nagy kanyarulatába

Törökország erős csapatokat vont össze határain

Berlinbe érkezett hírek szerint a Don menti nagy csata új döntő szakaszába lépett. A csata súlypontja áttérrelődik a Donnak a Volgát megközelítő nagy kanyarulatába. Timosenko néhány nappal ezelőtt azt a parancsot adta csapatainak, vonuljanak vissza a helyett, hogy állásaikat a veszteségekre való tekintet nélkül védelmeznék. Ugy látszik, ezt a parancsot már későn adták ki, vagy már túlhaladottá vált a német és szövetséges csapatok gyors lendülettel végrehajtott támadása voltán. A német és szövetséges had-

osztályok oly gyorsan nyomulnak előre, hogy a szovjet már nem bír olyan ellenállást tanusítani, amellyel a közeledő döntést feltartóztatná. Mire Timosenko parancsát kiadta, már óriási szovejt erőket keritettek be a szövetséges csapatok. Az előnyomulás gyorsasága még a berlini katonai szakértőket is meglepte, mert nem számítottak ilyen rövid idő alatt ekkora területnyereségre. Berlini katonai körökben biztosra veszik hogy a mostani nagy támadást nem lehet feltartóztatni.

désük kezdetétől, vagyis 1941. decem ber 1-től június végéig, hős harottakban 26 tiszt és 516 legénységi állományu. A fagytól megsérült 4 tiszt és 118 legénységi állományu honvéd.

A honvédvezérkar főnökének ma ki adott 10-ik számú hadijelentésével kapcsolatban mértékadó katonai körökben még az alábbiakat közölték a Magyar Távirati Irodával: Az Ukrajnában harcoló honvédek sikereiről, valamint arról, hogy július 7-én elérték a Don folyót, a magyar közvélemény von Weichs báró vezéreztetésének a Kormányzó úrhoz intézett távirati jelentéséből és a hozzáfűzött összefoglaló magyarázathól értesült. Ezzel a ténnyel a régi állásoktól a Don-folyóig terjedő hadműveleteket a magyar seregtettek arvonaluikon teljes sikerrel le is zárták.

A szákmány, a hadianyag és a foglyok számbavétele még tart. A jelentés közli még az elmúlt 7 hónap alatt orvlövészekkel vívott harcban szenvedett összes veszteségünket. Ezek a számok a mult világháború veszteségeihez hasonlítva meglepően alacsonyak. A mostani világháború eddig leszűrhető többféle tapasztalata alapján általában megállapítható, hogy ennek egyik legmeglepőbb ténye a régi háborúhoz viszonyítva a tengelyhatalmak részéről a véres veszteségek rendkívül alacsony szintje. A mai veszteségek úgyszólván eltörpülnek a régi világháború veszteségeihez képest. Az elmúlt világháborúban egy-egy gyalogezred napok, vagy órák alatt többet veszített, mint a most közölt egész veszteség. Ugyancsak örvendetes annak a számnak alacsony volta, amely a fagyásokból származó veszteségek mértékét tárja fel. Ismerve a mult tél szokatlan kegyetlenségét, mely a nagy orosz térségben még a rendeznél is aránytalanul hidegebb volt, mindenki sokkal több fagyási sérülésre számíthatott.

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelentik: Az északamerikai tengerészeti hivatal péteken este közölte, hogy Dél-Amerika észak partja mentén egy tengeraltattjáró elsüllyesztett egy közepes nagysagu angol teherhajót. Péteken hivatalosan a hajó elsüllyesztését jelentették.

Két hatalmas ékben tör előre a német haderő

Róma. (MTI) A Stefani Iroda jelentik: Az olasz sajtó a keleti harctér eseményivel foglalkozva kiemeli, hogy a támadó német ék keleti irányban bontakozik ki. Az egyik Voronyezstől északra, a másik pedig délre fordul.

Timosenko seregei Rosztov irányában a Don felé vonulnak vissza. Más szovjet seregek éppen ellenkező irányban hátrálnak. A német csapatok igyekeznek megakadályozni, hogy átjuthassanak a Don folyón. A Don jobb partján nagy szovjet erők szorultak

össze. Hidak hiányában nem tudnak átkelni a folyó kelet partjára. A Don keleti partján a német hadoszlopok gyorsan haladnak délkeleti irányban. Közelednek ahhoz a helyhez, ahol a Don és a Volga között csak száz kilométer a távolság. E vidék legfontosabb városa Stalingrád, amely jelentős hely az Asztrachanba és a Kaspi tenger felé vezető uton. Az olasz újságok hangoztatják, hogy a mostani csata döntő határu lehet a Kaukázus sorsára.

A Kaukázus előteréig érkezett az óriási keleti csata

A Pest írja: Berlini jelentés szerint a keleti harctéren folyó hatalmas csata már a Kaukázus közvetlen előteréig érkezett. A Kaukázus már nemcsak az azovi tenger mellékéről nyugat felől van fenyegetett helyzetben, hanem sokkal halálosabb veszedelem vár rá észak felől. A német hadvezetésnek sikerült megakadályozni a harctér megmerevedését, a mozgóháborút ismét megindították és az ellenséget megverték és a számára a már meneküléssé fajult visszavonulás irányát is a német hadvezetés írja elő.

Istanbuli jelentés szerint a szovjet harctér és az egyiptomi harctér legújabb fejleményei arra indították a tö-

rök kormányt, hogy az ország keleti és déli határain messzemenő óvatossági intézkedéseket tegyen. Mindkét határvidekre erős csapatokat küldtek

Meglepően és örvendetesesen csekélyek a honvédség felévi veszteségei

Budapestről jelentik: (MTI) 10-ik számú hadijelentés. A honvédvezérkar főnöke közli: A magyar hadsereg saájának teljes szélességében élseregeivel felsorakozott Voronyezstől délre a Don vonalára. A harctér mögötti partizanbandák megsemmisítésért harcoló megszállócsoportok vesztesége, műkö-

A szovjet főparancsnokság semmit sem akar beismerni

Bern. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Amerikai forrásból származott értesülés szerint a Moszkvából érkező hírek a következő beismeréseket tartalmazzák: 1. A helyzet a Don mentén mind válságosabbra fordul. 2. A németek Izjuntól délre a harmadik támadást biztosították és a támadásokkal komoly téynyereget értek el. 3. A szovjets csapatok ki-

ürítették Roeszos városát és eljutottak az innen délkeletre 60 kilométernyire fekvő Kantjemirovka városba.

Ugyancsak északamerikai forrásokból származó értesülések azt mondják, hogy a szovjet főparancsnokság semmiképpen sem akarja beismerni a nyilvánvaló német sikerek terjedelmét és horderejét.

Az angolok beismerik a szovjet súlyos helyzetét

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: Londonból jelentik, hogy az angol hírszolgálati iroda beismerte a szovjet csapatok helyzetének súlyosságát. A nagy doni csatában egyre komolyabbá válik a szovjet haderő helyzete. A német nyomás rendkívül erős és az éjjel-nappal folyó szörnyű harcokban egy pillanatra sem áll be enyhülés. A németek már több helyen kikényszerítették az átkelést a Don folyón és tovább üldözik a szovjet csapatokat a keleti partokon. A németek előretérése következtében a helyzet egyre bonyolultabbá válik. Talán még a Don menti nagy csatánál is komolyabb fejleményeket hoz a Kupjanszktól északra felindított nagy támadás, amelynek eredménye a Moszkva-Rosztov vasútvonal közvetlen közelében Roeszos elfoglalására vezetett. Ezzel ez a vasútvonal már elvesztette jelentőségét, mivel a németek annyira megközelítették, hogy állandó repülő-támadásaiknak van kitéve.

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: A szovjet rádió éjfélkor bejelentette, hogy a szovjet csapatok feladták Roeszos városát.

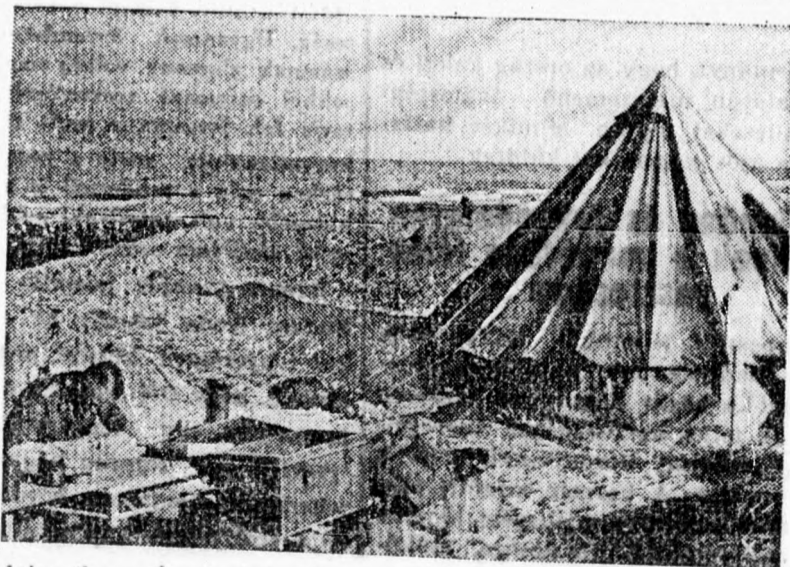
Betegek

többnyire székrekedésben is szoktak szenvedni. Vigyázzunk ilyenkor a rendes emésztésre. Betegségben szükséges a **DARMOL**

A déli szakaszon is megindult a támadás

Bern. (MTI.) A Német TI jelenti: Mint az angol hírszolgálat Moszkvából jelenti, a Don középfolyásáért folyó küzdelem válságos szakaszba jutott. A harcok kiterjedése rendkívül nagy és most már a németek Roeszostól 70 kilométernyire délre Kantjemirovka és Iz-

egy dolgozik az Észak-afrikai harcot éren egy zászlóaljparancsnok.

Egyiptom sem avatkozik bele a háborúba

Istanbuli értesülés szerint Nahas pasa az egyiptomi parlamentben bejelentette, hogy Egyiptom semmiképpen sem avatkozik bele a háborúba és a király nem hagyja el Egyiptomot semmilyen fordulat esetén. A parlament a miniszterelnök bejelentését örösi lelkesedéssel vette tudomásul.

Három lisztjegyűért internált a rendőrség

Egy keresztény magyar kiskereskedő leplezte le a csunya üzemet

Nagyvárad, Saját tud. A nagyvárad-i rendőrség szombaton délelőtt három lisztjegyűér előtt olvasta fel internálási határozatát. Az internáltak megnyugodtak a hatósági intézkedésben.

Kiss Lajos nagyvárad-i péksegéd a közelmúltban egy ismeretlen falusi gazdától 186 kilogramm liszt kiváltására jogosító 46 lisztjegyét vásárolt meg kilogrammonként 1 pengőért. A liszt minimális ára ugyanakkor korántsem ennyi. Kiss Lajos üzletéről tudomást szerzett Maurer Sándor zsidó kenyérgyáros, aki 1 pengő 10 fillérért csakhamar át is vette darabonként az összes jegyet. A lánc azonban folytatódott. Ölbaum Sándor ugyancsak nagyvárad-i zsidónak adta tovább a lisztjegyeket, de ő már 1 pengő 30 fillért kötött ki.

Isten tudja meddig folyt volna a láncolás, ha a pusztá véletlen nem juttatja a hűnös manipulációt egy keresztény

magyar fűszeres tudomására. A talpraesett kereskedő látszólag belement az üzletbe és megvásárolta valamennyi jegyet. A kifizetett bankjegyek sorszámát azonban gondosan feljegyezte és az üzlet látszólagos megkötése után nyomban jelentette az esetet a rendőrségen. Detektívek siettek Ölbaum Sándor lakására, és a tárgyi bizonyítékként nála valóban megtalált megjelölt sorszámú bankjegyekkel együtt a központi ügyeletre kísérték. A magyar gazdasági élet rendje és biztonsága fölött örködő nyomozóink azután órák alatt felgöngyöltették az egész spekuláló feketézést, az érdekelteket pedig azonnal őrizetbe vették. A mai internálás nemcsak szigorával példaadó, de a fehér hollószámúba menő névtelen magyar fűszerkereskedő becsületessége nagy felkiáltójele a magyar életben.

Kik adakoztak a kapucinus templom ujjáépítésére?

(Folytatás.)

Pintér István 20, Gálffy Sándor 10, dr. Jelinek István 10, Gyöngyössi István 10, dr. Krüger Jenő 10, Andriška család 10, Gör. kat. püspökség 10, Bozsák Mihály 10, Áll. kereskedelmi leány iskola 10, Kortsmáros László 10, Erdélyi Párt 10, Puskás Géza 10, Devits Miklós 10, dr. Roszkopf Béla 10, Premontrei Rendház 10, N. N. 10, Barátky Béla 10, Raracay István 10, dr. Dobay ügyvédi iroda 6 pengő, N. N., Steib Guidó, Varga Gábor, Gödény László, Zay Albertné, Székelyhidny Józsefné, Frischmann Adolf, Tarján Gábor, Suhaj János, Szatmári József, Marosi

Apolló Filmszínházban
Jávor Pál, Lukács Margit és Simor Erzsi:

DANKÓ PISTA

Belvárosi mozgóban
Csak 3 napig!
Megvédtem egy asszonyt
Főszereplők: Lázár Mária, Mezey Margit, Páger Antal

CASINOBAN

A NOTRE DAMEI toronyőr

Bern. (MTI.) Itteni értesülés szerint az el alameini állások északi szakaszán megélénkült a harcok. Ugy látszik, hogy a néhány napos szünet most véget ért.

Kairó. (MTI.) Az OFI jelenti: Nahas pasa egyiptomi miniszterelnök a képviselőház titkos ülésén beszámolt az általános helyzetről. Egyiptom védelme kérdésében úgy nyilatkozott, hogy péntek reggel óta döntő fontosságú harcok vannak az el alameini kulcsállás körül. Hangzottatta, hogy a kormánynak továbbra is szilárd szándéka, hogy Egyiptomot távolítsa a háborútól.

László 5 pengő, dr. Kilner Béláné, Márkus Lajos, Schmidt Károly, Sinkin Ferencné, dr. Silin Endre, N. N. 3 pengő, Bolner Béláné 2.50 pengő, Krauker György, Szokolnicszky N., Berthold Károly, N. János, Horváth Magda, N. Alfrédné, Kovács János, Kuchtáné, Dobozi Giza, Bunker János, Ilován N., Jancsó Mária, özv. Schiller Antalné, Bakka Károlyné, Buddy Ernőné, Paksy Istváné, N., Novák Andrásné, dr. N., Leitner József 2 pengő, Gyapai N. 1.50 pengő, Máté Aurél 1.20 pengő, Fazekas Sándor 1.40, Rettenbacher Nándor 1.40, Szigeti József 1.50, Tormay Károly 1.50 pengő.

A Turáni vadászok

helyi csoportjának elnöksége a következőket hozza a bajtársak szíves tudomására:

1. Erdeklődés, tagfelvétel, tagdíj-befizetés minden hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken délután fél 6-7 óra között a Baross Szövetség helyiségében (Rákóczi-ut 12.) ahol a tisztikar tagjai felváltva szolgálatot tartanak.
2. Bajtársak 6x9 méretű fényképpel arcképes igazolványokat igényelhetik.
3. Lövész, kulturális és propaganda szakosztályaink megszervezése érdekében a Bajtársak sürgősen jelentkezzenek, elgondolásaikat, gyakorlati tanácsaikat adják elő.
4. Akik egyenruhát kívánnak csináltatni, három héten belül jelentkezzenek, hogy az anyagigénylést egy tömegben ejtheessük meg.
5. Kérünk minden bajtársat, hogy amennyiben faji, nemzeti, népi, szociális magatartás tekintetében a jelenben vagy a múltban, valamely tiszta ellen kifogás merülne fel, komoly és megfontolt jelentésüket névalásírásukkal ellátva, lepecsételt borítékban a csoport elnökéhez azonnal juttassák el, de hozzanak az elnökség tudomására mindennemű, bárhol tapasztalható fajta és nemzetellenes, ugyezintén rendbontó vagy hűtlen magatartást is. Mindent a Hazáért! A Turáni Vadászok helyi csoportjának elnöksége.

A NAGYVÁRAD ÉS VIDÉKE IPARTESTÜLET Ruházati és Textil Iparosok szakcsoportja értesíti tagjait, hogy a július hónapi cérnautalványokat 1942. július 11-én reggeltől kezdve kiválthassák. Cérnautalványokat lehetőleg személyesen kérjük át venni, annál is inkább, mert ez alkalommal a textil hulladékok eladás vagy átvételi elismervényét kérni fogjuk bemutatni, valamint a petroléum és benzin igénylések összeírás is szükségessé teszi a személyes megjelenést. Elnökség.

Kormányzó Urunk meleghangu táviratában válaszolt von Weichs vezérezedesnek

Megsemmisítették a nagy amerikai hajókaraván maradványait. Sikertelenek a szovjet ellentámadásai

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó úr őfőmeltósága a következő táviratot intézte báró Weichs vezérezedes hadseregpáncsokhoz:

Nagyméltóságodnak a magyar csapatok teljesítményéről szóló híradását örömmel vettem tudomásul. Szerencsekívánataimat, köszönetemet és elismerésemet küldöm csapataink teljesítményeiért. Meg vagyok győződve, hogy a nagyméltóságod vezérése alatt álló szövetséges csapatok továbbra is, a végső győzelemig, vitézül és férfiasan helytállanak.

Berlin. (NTI jelenti.) A Német Távirati Iroda harctéri tudósítója a keleti hadszíntéren küzdő magyar honvédség név szerint is megemlített egyes tagjainak hőstetteit hosszú beszámolóban írja le.

Nagy tömegekben torlódtak össze a menekülő szovjet csapatok a Don folyónál

Berlin. (MTI) A Német Távirati Irodának jelentik a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: A keleti hadszíntér déli szakaszán német és szövetséges csapatok széles sávon tovább üldözték a hátráló ellenséget. Az itt-ott kifejtett ellenállásokat megtörtük. Az ellenségnek Voronezstől északnyugatra páncélosok támogatásával indított tehermentesítő támadásai az ellenségre nézve súlyos veszteségekkel osezomlottak. Erős harci és zuhanóbombázórepülőgépek támadták az ellenség visszavonulási útjait és sikeresen vették fel a küzdelmet a visszaözönlő szovjethaderő egyes kötelékeivel, melyek egyes szétrombolt átkelő helyeken nagy tömegekben torlódtak össze. Oreltől északra és északnyugatra az ellenség megismételte támadásait, erős gránátvető és páncélos kötelékek támogatásával. Kemény harcokban visszavertük a támadásokat és a helyi betöréseket elszigetelve a terepet megtisztítottuk. E harcok során 309 páncélost semmisítettünk meg. Rzevtől délnyugatra a mögöttes területeken meghíusultak a bezárt szovjetcapatok kitérés kísérletei. Tegnap légi harcokban 78 szovjetgépet lőtünk le. Öt gépünk nem tért vissza.

Az Északi Jeges-tengeren haladó angol-amerikai hajókaraván maradványait harci repülőgépeink és búvárnaszádaink tegnap újra megtámadták. A hadihajók kíséretében haladó karaván maradványból három gőzöst elsüllyesztettünk. Kettőt közülük tenger-alattjáróink, egyet repülőkötelékeink. A máltai támaszpontok elleni éjjelnappali német légitámadások sikeresen folytak. A kifejlődött légi harcok során hat ellenséges gépet lelőttünk, saját veszteség nélkül. Anglia déli partjainál tegnap hajnalban könnyű harci gépeink elsüllyesztettek egy brit őrnaszádot és megrongáltak egy közepes nagyságú kereskedelmi hajót abból a karavánból, amelyet német gyorsna-

szádok már előzően megtámadtak. A La Manche-csatornában egy aknaszedőhajónk közelharc után rárohánással elsüllyesztett egy angol ágyúnaszádot. A Német Öbölben tengerészeti tűzérőnk és partvédő repü-

lőink lelőttek három brit harcirepülőgépet.

Róma. (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az olasz főhadiszállás 772-ik jelentése: Az egyiptomi arcvonalon tűzérő párbaj folyt. Repülőink több ellenséges harckocsit elpusztítottak, másokat géppuskatűzzel árasztottak el vagy fel-

„A helyzet nagyon csunya” — jelenti az angol rádió

(Amsterdam. (NTI jelenti.) Az angol rádió egyik tájékoztatója szombaton hajnalban a következő bejelentést tette: A helyzet nagyon csunya és szövetségeseink ezt a tényt nem is igyekeznek elhallgatni. A szovjet hadvezetőség jelentései a harctéri helyzet állásáról olyan komoly hangok, amelyekhez hasonló csak a múlt év nyarán folyó nagy német támadás lején volt. A szovjet hadvezetőség nem igyekezik elhallgatni, hogy nagyon ko-

Magyar urinók kabát, kosztüm és ruhákat
Mágyorné
Katona Böské-nél
varratják.
Kath. Kőr épület.

gyújtottak. Olasz s német repülőgépek Afrikában tiz, Málta felett hat ellenséges gépet lőttek le legiharcokban. A micabbaj repülőteret újra bombákkal árasztottuk el. Egyik gépünk nem tért vissza. A Földközi-tenger keleti részében torpedóvetőgépeink megtámadtak és elsüllyesztettek egy ötezer tonnás ellenséges kereskedelmi hajót, mely karavánban haladt és gépkocsikat, valamint harckocsikat szállított.

mol helyzet előtt áll.
Berlin. (NTI jelenti.) A német áttörés déli irányban való kiszélesítése következtében Timosenko helyzete kétségbeesetten komolyra fordult. Oriási csata van folyamatban. Szörnyűséges kiterjedésű harci területen tombol a csata, melynek ütemét a német hadvezetőség szabja meg. A legközelebbi napok igazolni fogják, hogy megint Timosenko az, aki alulmarad.

Teljesen megtört a szovjet ellenállás

Berlin. (NTI jelenti.) A német és szövetséges csapatok által a keleti hadszíntér déli részén üldözött bolseviszták itt-ott ellenállást tanúsítottak, erejüket azonban hamarosan megtörték és az északban támadó német csapatok eleje több újabb ponton elérte a Dont és a folyón túlra verte vissza az ellenséget. A német légiső telitalálatokkal megsemmisített tizenkét ellenséges löveget, szétrombolt egy fontos hidat a Don folyón. Az utánpótló forgalom bombázása során tizennégy ellenséges tehervonat siklott ki nagyszámú szerelvény kigyulladt és 52 bolsevista repülőgép pusztult el.

(Berlin. (NTI jelenti.) Az Északi Jeges-tengeren három megrongált kereskedelmi hajó roncsa süllyedő állapot-

ban hanyódik. A szétvert hajók kíséretéből három kereskedelmi hajót repülőgépeink megsemmisítették. Az ellenséges utánpótló hajózás összes vesztesége ezzel az Északi Jeges tengeren 237 ezer tonnára emelkedett.

(Berlin. (NTI jelenti.) Illetékes német helyről közli: E pillanatban nem közölhetünk híreket sem Egyiptomból sem a keleti harctérről. Hozzáteszik, hogy Timosenko egy megtalált levelének tartalma, német felfügés szerint, még csak jobban megerősíti a már eddig is uralkodó azt a benyomást, amely szerint a szovjethadseregnek mármern áll módjában áttekintést gyakorolni a hadihelyzet felett. Erre vezethető vissza a német hadsereg mestani hallgatása.

ellenséges katonaságból, melynek a szigeten sikerült megvetnie lábát, 128 esett el, elfogtunk 143-at. Az elsüllyesztett hajókkal együtt többszáz ellenséges katona merült a vízbe. Tengerészeti egységeinknek nem volt veszteségük. A sziget védői közül 15 elesett, 42 megsebesült.

Bern. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A Berner Tagblatt kérdése szerint a háború elejétől 1941 végéig az angol kereskedelmi flotta, amely eredetileg 21 millió tonna vízkiszorítású volt, tonnatartalmának 48 százalékát veszítette el. Azóta — mint Churchill maga is beismerte — a veszteségek érzékenyen fokozódtak.

Stockholm. (Stefani jelenti.) A Margate svéd kereskedelmi hajó megtorpedózása miatt a közvéleményben rendkívül nagy a felháborodás, különösen amiatt, hogy a támadó szovjet hajó a támadás után azonnal eltávozott, nem törődve a svéd hajó 14 tengerészével, akik a tengerbe veszttek. A svéd sajtó erőlyes intézkedéseket követel a svéd érdekek megvédésére.

Rövidesen Nagyváradra látogat el az új közoktatásügyi miniszter

Nagyvárad, saját tud. Hlatky Endre városi főispán két napot töltött Budapesten s többek között megbeszélést folytatott Szibyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszterrel. A főispán kérte az új minisztert, hogy tervezett erdélyi útja alkalmával Nagyváradra is látogasson el s a hely színén tanulmányozza városunk még megoldásra váró közoktatásügyi problémáit. A miniszter ígéretet is tett erre.

Londonban titkolják a legutóbbi nagy hajótérveszteségeket

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A reggeli lapok azzal kapcsolatban, hogy az Északi Jegestengeren haladó nagy angol-amerikai hajókaraván maradványainak utolsó három hajóját is elsüllyesztették, különösen abból a szempontból foglalkoznak a kérdéssel, vajjon milyen hatással lesz az a londoni és washingtoni közvéleményre. A Völkischer Beobachter rámutat arra, hogy az alsóházi titkos vita nem hallgattatta el az aggodalmakat Londonban, sőt azok növekedtek. A Daily Mail és News Chronicle követeli, hogy nyilvános ülésen tisztázzák a helyzetet és ezzel nyug-

taassák meg a közvéleményt. Ez azonban a legnagyobb zavarba hozhatná Churchilt. Ha nem lennének a veszteségek olyan nagyok, akkor könnyű lenne a londoni kormánynak cáfolatot adni, mivel azonban a veszteségek még az eddigi német jelentéseket is felülmúlják, a helyzetet nem fogják feltárni a nyilvánosság előtt, hanem arról tanácskoznak, hogyan leplezzék azt továbbra is?

Helsinki. (NTI jelenti.) A finn főhadiszállás a következő rendkívüli hadijelentést adta ki: Julius 8-ra virradó éjszaka az ellenség jelentős erővel kísérletet tett a Sommerinsaarisziget meghódítására. A sziget birtokáért csaknem két napos heves harc folyt földön, vízen és levegőben. A támadási kísérlet az ellenség számára veereséggé változott. — 16 ellenséges ör- és gyorsnaszádot elsüllyesztettünk el, valamint egy Moszkva osztályhoz tartozó águsnaszádot. Megrongáltunk mégkét másik ellenséges hajót is. Az

A háztartáshoz vásároljunk mindenféle fűszer-, csemege-
árut, cukorkát, gyümölcsöt, háztartási cikket
Molnár Imre új üzletében Rákóczi-ut 4.
friss narancs érkezett. Hatóságilag kijelölt cukor, liszt, rizs elosztó.

Látogatás gróf Károlyi Gyula volt miniszterelnök mintabirtokán

Példaadó szociális elgondolások valósultak meg az Isten-áldotta termőföld munkásai között. Jóságigazgató, aki 38 éve dolgozik egy helyen

Valahol az Ecsedi-lápon Titokzatasságot, végtelenbenyúló nádas, zsembékos, nyír- és égerfákai tarkított mocsársivatagot jelentett régen az ecsedi láp. Azért mondották régebben: Börvelynél van a világ vége. Itt kezdődött ugyan a láp világa, amely beavatatlannak számára valóban a járható és lakható világ szélét jelentette. Trianon után itt húzták meg a huszonkétéves árnyékhatárt is. Az ecsedi láp ekkor már lecsapolt, művelt és lakott terület volt szépen gondozott gazdaságokkal, birtokokkal, de Börvely mégis a „világ vége” maradt, mert a határ közvetlenül Börvely után a Nagykároly—Mátészalka—Csap vasutvonalát metszette kettőbe.

Ma már — Istennek hála — a felváltva motoros és gőzmozdonyos nagykároly—mátészalkai „expressz” vigan pöfög keresztül a huszonkétéves határon és Kálmándot, Börvelyt elhagyva az utasok boldogan mutogatják egymásnak: itt volt régen a határ. A gyér akádbokor-sor szurokfekete lápiföldön keresztül egyenesen a Kraszna gátjának végéig és a csatornafolyócskát metszve délnyugat felé haladt. Innen még néhányat fújt a kis vonat gőzmasinája, áthalad Ágerdömajoron és már is a vadaskerti és tiborszállási uradalom határában pöfög.

A vonat utasai a vidék lakosságának jellegzetes rétegeiből verbuválódnak össze. Az egyik második osztályú fülkében a fővárosból hazatérőben gróf Károlyi Gyula volt miniszterelnök, a tiborszállási, vadaskerti, halmosi, pusztateremi, aradványi, császári uradalmak birtokosa utazik. A kalauz udvariasan nyitogatja fel előtte az ajtókat.

A tiszteletadásokat barátságosan viszonozza. Egy fiatalembert meg is szólít. Kedves, közvetlen, szerény. Egyszerre ebreszt tiszteletet és bizalmat a hozzá közeledőben.

Mindenütt rend, tisztaság és a munka nyugalma

Tiborszálláson mi is leszállunk. A csinos kis állomás közvetlenül az uradalom mellett van. Néhány perc múlva már a lakóházak, gazdasági épületek között járunk. A szép iskolai tanítói lakában elfogyasztott rövid ebéd után indulunk kocsival a három egymás mellett fekvő gazdaság: Tiborszállás, Halmos és Vadaskert megtekintésére.

Különös szerencsénk, hogy ezen az uton olyan tapasztalt szakértő kísért el, mint amilyen vitéz Kiss Lajos jószágigazgató, aki már 38 éve működik a gróf szolgálatában és akinek munkásságához fűződik a lápi gazdaságok kialakulása és felvirágztatása. Két fiatal, tüzesvérű almásszürke valóságos röpítő a könnyű homokfutót a finom porral permetező, fekete lápi földön. A gazdaságokban mindenütt a jellegzetes oromfalos Károlyi-épületek. Tisztaság, rend, alapos munka olvasható le az épületekről, istállókról, ólakról, görékről, dohánypajták-ról, a summások nyári lakásáról, a gyümölcsösökről. S ebben a nagy rendben és tisztaságban csak úgy rajzik a sok szép, egészséges gyermek.

munkára siető felnőtt, leventes-pkás ifjú. A szövetkezeti bolt előtt pipázó öregek, ecetes üveget, gyulát, sóstancsli: szorongató asszonyok állnak. Tiborszálláson megtekintjük a gyümölcsösöt, amelyben a legutóbbi talajvizelőtörés komoly károkat tett, ezután tovább hajtunk Halmos felé, amely 10—15 percnyire van a tiborszállási uradalomtól.

— Ez az uradalom szemem előtt és saját elgondolásom szerint jött ki az alig lecsapolt zsembékos, sással és nád-dal benőtt lápi földből — mondja kisérőnk, vitéz Kiss Lajos jószágigazgató. Szavaiából annyi gyönyögség, a földnek, a munkának és erayedetlen törekvésnek olyan szeretete érzik ki, amely megmagyarázza a vizkár ellenére is pompás terméseredményeket. A szurokfekete lápi földből 8 kotu, ahogy itt mondják — az élet hangos elevegségével ágaskodnak ki a tengeritáblák. A búzatába olyan szép egyenetlen, olyan kalásztengert mutat a szemlélőnek, hogy a gyönyörűség velőséggel előnti a szívét.

— Áldott jó lápi föld — tör ki szívből a csodálkozó felkiáltás. Ho-

gyan vészelté át ilyen könnyen az utóbbi évek általános vizkárait? — kérjük a jószágigazgató urtól.

— Csatornáztunk, árkoltunk. 1941-ben 35 ezer pengőt költöttünk árkolásra. De mondhatom, hogy az eredmény bámulatos. Egy tábla jó termés meghozza a kiadásokat. Természetesen többszázholdas táblákat kell itt érteni, hiszen az arányok a gazdaság ezerholdas méreteihez igazodnak!

Az ut mentén hatalmas fűzfák, égerfák. Beljebb a táblák szélén és itt-ott elszórtan facsoportok. Megtudjuk, hogy nagyobb erdők maradványai. A talaj az erdőben is sok kárt tett. De lassan azt is helyrehozzák.

Halmoson szembetalálkozunk a gróf ur kocsijával. Maga a grófnő hajt. A gróf és a leánya hátul ülnek. Barátságosan köszönnek és néhány szó után továbbhajtanak. Mi az uradalmak központi gépjavító műhelyét tekintjük meg. Jól felszerelt üzem. A legnagyobb javításokat is elvégezheti.

Halmosról továbbhajtanak az ecsedi

határ felé. Vezetőnk megmutatja a régi trianoni határ vonulását. Innen juk a híres ecsedi templom körvonalait is s a multra való emlékezés a képzelet ködében elénk idézi a híres ecsedi vár földsáncait is. Ma már csak a szurokfekete tőzegtalaj jelzi, hogy ezen a tájon valaha a halál leselkedett az avatalanokra, akik nem ismerték a láp világot.

A tengeri, a magkender, a dohány, a friss vetésű köles, mohar és csalámádé, a szójabab mind kitűnő termést ígér. Az árpa, a búza már vágásra érett és a zab kellemes zöldje is jó termést mutat. Tegnap még kiadós eső volt, de a szomjas földön már meg sem látszik.

A vasutállomás felé fordulunk vissza, átmegyünk a síneken és már is a Vadaskert gazdaságának hűvös, árnyas erdejében robog a kocsi. Ebben a gazdaságban lakik a gróf. A legregibb s hatalmas erdejével a legszébb mind között. Az elnevezés valószínűleg a grófi család nevéből ered. A vadállomány tanyázott. A régi gazdasági épületek mellett elhaladva visszafordulunk az erdő felé. A gazdaság szérűskertjében ismét találkozunk a grófi családdal. Az egyik uradalmi tisztel beszélgetnek közvetlen kedvességgel. A szérűskertben hatalmas zabos bükköny kazlakat raknak.

— Három esztendeje nem sikerült így a betakarítás — mondja a grófnő. Az idén egyszer sem ázott meg a levégott takarmány. Nagy szerencse ez. Sokat emel a takarmány tápértékén. Sor kerül azután a beszélgetésben az általános helyzetre, háborúra, terméskilátásra, vizkárakra. — Azután továbbhajtanak. Elhaladunk az uradalom kertészeté, majd a grófi lak előtt. Egyszerű földszintes ház az ermas komondor rohan a kocsi után. Bizony nem ölebek! De nem is lenne jó leszállni a kocsirol.

Ahol megbecsülik a föld munkásait

Az erdőn keresztül hajtunk vissza Tiborszállásra. Amit láttunk, ami elvonult szemünk előtt, az mind azt bizonyítja, hogy az áldott jólápi föld jó kezében van és a föld munkásait megbecsülik. Szép kertes, világos, egészséges cselédségi házak mindenütt. A jószágigazgató urtól megtudjuk azt is, hogy a grófnő jótékony angyala a szegényebb családoknak gyermekeknek. Nála egész kis „raktártele” van a kiosztásra kerülő sok jóból: cipőből, ruhából. A grófnő névről ismeri a cselédség gyermekeit és szeretettel gondoskodik róluk.

Másnap, vasárnap a szentmisén látuk meg igazán, hogy mit jelent a gróti család a birtokon élő cselédség számára. A gróf és a leánya ott volt a szentmisén, amely az iskola termében rögtönzött oltáron folyt le, meghallgatta a szentbeszédet és utána kedvesen elbeszélgetett a jószágigazgatóval, az uradalmi tisztek hozzátartozóival és a többi vendégekkel. A cselédség minden különösebb megilletődés nélkül köszöntötte kenyéradó gazdáját. Ugy látszik, sokat van közöttük és ismerik egymást.

Még csak annyit: a gróf és leánya gyalog jött át Vadaskertből, mert vasárnap nem veszi igénybe senki munkáját. A vasárnaphoz mindenkinek jog van.

Azt hiszem, ezzel mindent megmondtunk a hat uradalom uráról, akiknek cselédei tágas, világos, virágos kertekben laknak...

Polyák István.

Mirzum Demeter örvezető orvlövészeket fogott

— A honvéd haditudósító század közlése —

Keménykötésű magyar katona áll előttem. A hajtókáján fényesen fehérlék egy csillag. A sapkája hetykén felreccsapva, két szeméből a boldogság öröme fénylik. Megszólítottam. Hirtelen összekapja vigyázzba magát és alázatosan jelenti:

— Mirzum Demeter örvezető alázatosan jelentkezik. — Valami szokatlan hanghordozás ütötte meg a fülemet. A körülöttem állók megmagyarázzák, hogy Mirzum Demeter körömszézi származású ruszin gyerek, otthon is keménykötésű legény, erdőkerülő.

— Hát mit hozott Demeter? — kérdem tovább a csillogó szemű örvezetőt. — Partizán jött a kezembe zászlós úr! — feleli sugárzó arccal. A többi így történt...

Mirzum Demeter jól beszél az orosz nyelvet és sokat sétálgat a faluban. Nézetét a csinosarcú orosz lányokat, a bársínyákat és szóba keveredik mindenki-vel. Egyszer csak megtudta, hogy a faluból sok minden eltűnik éjszakának idején és öt férfi rendszeresen kijár a faluból éjszakánként. Még hozzá a köpeny alá rejtett fegyverrel. Demeternek felcsillant a szeme. Itt az alkalom! Régen szeretett volna csapatcsendőri karszalagot meg olyan színesen csillogó kakastollat szerezni a honvéd-sapkája mellé. Gondolta magában, most meg lesz a kakastoll.

Elindult a házak felé, ahol a gyanúsán járkáló emberek voltak. Aludtak nyugodtan. Uglátszik aznap nem készült semmiféle vállalkozás. Demeter hát összeszedte őket, kettő azonban megneszlette és ezek eltűntek. Csak a feleségeit találta otthon Demeter.

Elkeseredett egy kicsit, de vizagstalta az a tudat, hogy három mégis csak kézre került. Jelentette hát a jó fogást a zászlósának. A lefűlelt oroszokat ismét-

gatták, de nemigen akarták bevallani, hogy éjszakának idején sötét úton járnak. Végül is az egyik elszölte magát, majd vallott. A vallomás helytálló volt. Az abban megjelölt veremből leföldelve fegyver került elő.

A másik kettőnél nem találtak fegyvert, a fegyverek az elmenekültekéknél voltak.

A vallatás után a foglyokat megkötötték és Mirzum Demeter vonatra ült velük. Büszkén hozta őket, mint saját hadifoglyait. Boldogan mondotta el újra-meg újra elfogásuk történetét és fogadkozott, hogyha hazamegy, akkor elfogja még azt a kettőt is, aki most kiszaladt a hurokból. Azokat is ide akarja hozni, mert a lakosság retteg ezektől a gazemberektől. Elvezet bennünket Demeter a fogdához is, ahol szuronyos örök foglásokra. Demeter itt is vallatni kezdi őket, azt mondja nekik oroszul, hogy valljanak be mindent, ő is partizán volt valamikor, most pedig örvezető, könnyítsenek a lelkükön. De nemigen tudnak ezek mondani semmit sem.

A foglyokat most átkísérik Kamin-szky híres ukrán milic vezér fogdájába, ahol maguk a miliciek ítélkeznek felettük.

Ezekután Mirzum Demeter odaült a százados úr elé és alázatosan kérte: nem kaphatna-e ő „olyan táboricsendőri karszalagot”.

Megígérték neki. Demeter sugárzó arccal kemény hátraarcot csinált és elment. De nekünk még kijelentette, hogy rövidesen viszontlátjuk, mihelyt elfogta a másik két megszökött orvlövészgyanus rablót is. Hanem akkor már mint „csapatcsendőri örvezető úr” jelentkezik.

DEBRECENI HÍRBAJÁRÓ

Mit jelent Ukrajna és Oroszország Európa élelmezése számára

Megszabadulunk végre a tengerentúli behozatal szeszélyes alakulásától. — Európa ellátja önmagát

Aratás van. A beérett vetések, a learatott termés mindenkinek az új kenyert juttatja eszébe. Vajjon lesz-e belőle elég? — ez a kérdés foglalkoztatja az embereket. A feleletet ez a kitűnő tanulmány adja meg, amely a „Berlini Visszhang” sajtótudósító legutóbbi számában jelent meg és ismerteti a felszabadított keleti területek mezőgazdasági megszervezését. (Szerk.)

A felszabadított szovjet-területek német birodalmi miniszterének első rendelete új mezőgazdasági termelési rendbevezetéséről intézkedett. A rendelet hatályon kívül helyezi a bolsevizmus öszezes kollektív mezőgazdasági intézkedéseit, törvényeit és a föld megművelésénél, illetőleg kihasználásánál az egyéni, magángazdasági érdekeket állítja ismét a termelés középpontjába.

Ennek a rendeletnek igen messze-megő jelentősége van egész Európára nézve. Az a célja, hogy a tengeri hatalmak gyámkodásának véget vessen és hogy Európa mezőgazdaságát függetleníse a tengerentúli agrártermelésétől. Azzal, hogy a személyt, az egyéni teljesítményt és az ember egészséges kereseti ösztönét megszabadítja a bolsevista gazdasági dogmák természetellenes kényszerétől, visszaállítja a nyugateurópai szociális rendet: a haladás és a jólét kezését ezeken a területeken.

A bolsevizmus bukását feltételező új mezőgazdasági termelési rend csak egy része annak a felszabadító munkának, amely általában — mind gazdasági és szociális, mind pedig kulturális és vallási érten — megindult. Az új termelési rendszabályok egész Európára vonatkozó gazdasági jelentősége abban áll, hogy fölölegek elérésére elsősorban azoknál a terményeknél fognak törekedni, amelyekre kontinensünknek leginkább szüksége van, amelyek élelmezhetetlenek Európá jólétének megőrzése és biztosítása, illetve a lakosság élelmezési szintjének emelése szempontjából!

Több kenyeret Európának!

A német gazdasági kutatóintézet számítása szerint az európai szárazföld (a Szovjetunió nélkül) mezőgazdasága 460 millió embert tarthatna el. A valóságban ezen a területen jelenleg csak 343 millió lélek él. Az európai kontinens tehát 134 százalékkal tudná élelmezési szükségleteit saját erejéből fedezni. Ez a számítás mindenesetre abból a fontos feltételből indul ki, hogy az öszezes európai országok átlagos mezőgazdasági teljesítménye elérte a Német Birodalom anyaországának termelési szintjét.

Természetesen Németországnak hat teljes esztendőre — 1933-tól a háború kitöréséig — volt szüksége ahhoz, hogy önellátását 65 százalékról 83 százalékra emelje és további két esztendőre, hogy az új keleti területek mezőgazdaságát autarkia alapon megszervezze.

Olaszország a fasiszta időszakban kezdte óta dolgozik önellátásának kivívásáért. Célját 95 százalékban el is érte. Az a kérdés, van-e lehetőség arra, hogy Európa a belterjes gazdálkodás megvalósításához és a reformok keresztülviteléhez szükséges időt kivárja, anélkül, hogy súlyos válságba kerülne?

Pillantsunk végig a legutóbbi fejleményeken.

Európa gabonatermése 1941-ben nagyobb volt, mint 1940-ben. Románia búzatermése például a termelőterületek

megnagyobbításával 1.08 tonnáról 2.45 millió tonnára emelkedett. Spanyolországban 2.96 millió tonna búzát arattak, az előző évi 0.8 millió tonnával szemben. Európa utolsó gabonatermése eléri az utolsó 10 esztendő termésátlagát.

Sok helyen még a háborús károk elűntetése sem történt meg. Délkelet még jelenleg is sínyli az 1941 évi tavaszi hájárat következményeit. A franciaországi búzatermés, az 1940-es, 5 millió tonnás katasztrófális esztendő után 1941-ben 6.5—7 millió tonnával már majdnem elérte a háborúelőtti (7.5—8 millió tonna) átlagot. Időközben a francia búzatermő területek nagyságát 20 százalékkal növelték és e területeket továbbra is, évről-évre növelni fogják.

Azonban Európának erre nem kell várnia, mert az egykori szovjet terü-

tek már a kontinens 100 százalékos önellátásának elérése, vagyis Európa mezőgazdaságának belterjesé tétele és az európai termelési terv megvalósulása előtt be fognak kapcsolódni az európai szárazföld termelési közösségébe. Hiszen a keleti gazdasági tér már az elmúlt évtizedekben is gazdagon ontotta terményeit nyugat felé. Egy éven belül Európa lakosságát Kelet mezőgazdaságának kell majd ellátnia. Összesen két évre számíthatunk, míg e területek ismét fölös mezőgazdasági terményekkel rendelkeznek. Ennyi időre lesz szüksége a gazdasági kibontakozásnak az új termelési rend mellett.

A régi Oroszország 1914 előtt évente 10.5 millió tonna gabonát szállított külföldre. Ez a fölöleg főképpen Ukrajna fekete földjéről származott. Ukrajnának, Európa gabonraktárának fölölegei elegendők volnának a kontinens gabonabehozatalának fedezésére, függetlenül a többi európai ország termelési tervezetétől és gazdálkodásától.

Mire van szüksége Európának?

Dr Grotkopp Wilhelm, ismert párizsi gazdasági szakértő kimutatása szerint Európa (a Szovjetunió nélkül) a háború előtt 40 millió tonna búzát termelt évente. Rozs-termelése 20 millió tonnát tett ki; ez a mennyiség megfelel körülbelül a szükségleteknek.

Európa tengeri szüksége 20 millió tonna volt, míg termelni csak 14 millió tonnát tudott. Hiányzott tehát hatmillió tonna tengeri.

Árpából és zabból 98 százalékos fedezet állt Európa rendelkezésére. Takarmánygabonából — a nemzetgazdaság tanulmányozására alakult társaság egyik statisztikája szerint — a zseirükségelek fedezésére öszezesen 63 millió tonnát használtak fel. A termelés ugyanakkor csak 56 millió tonnára rugott.

A hiányzó agrártermékeket régebben tengerentúlról importálták. Tehát Európa legtöbb állama rá volt utalva a tengerentúlról jövő mezőgazdasági produktumokra s így a tengeri hatalmak, különösen Nagybritánia politikai befolyás alá került.

Anglia európai politikájának az volt a célja, hogy a gazdasági függésből való helyzetet mindinkább megszilárdítsa. A brit szabadkereskedelmi tanok tehe-

tetlenné tették az európai államok önellátásának gyakorlati megvalósítását és tönkretették ezen országok mezőgazdasági életét. Európa jóléte aláhanyatlott.

Midőn a századforduló táján a cári birodalom agrártermékeket kezdett szállítani Európának, az angol politika nyomban nekiállt, hogy veszélyes ellenfelét ártalmatlanná tegye. A britek szövetségre léptek versenytársukkal és kirobantották a világháborút. A kaland vége a szövetségestárs veresége: a cárizmus bukása lett. A cárizmus igája alól kikerült Ukrajna — Anglia jóvoltából — a bolsevizmus prédájává vált. Ezzel az öszezes európai remények egy csapásra megsemmisültek: Ukrajna nem szolgálhatta többé a tengeri hatalmak gazdasági uralma alól való felszabadulás ügyét.

Európának e háború folyamán kellett Nyugat és Kelet között még egyszer választania, akkor, midőn a nyugati hatalmak zárlata a tengerentúli utánpótlási vonalakat elvágta.

A döntés az antibolsevista nemzeteknek a vörös hadsereg fölött aratott győzelmével esik egybe. Ekkor tért vissza az európai élelmezés a Baltikum, Fehérruténia és Ukrajna.

Mit adhat a keleti gazdasági tér?

Európa varakozásteli pillantása! néz a meghódított egykori szovjetterületek felé. Reményeit mindenekelőtt a német szervezési erőre alapítja. A németek tapasztalatai a termelési terv kidolgozása és a termelés fokozása terén, továbbá a német mezőgazdasági gépipar teljesítő-képessége és a munkaerők kihasználásánál szerzett gyakorlat: ezek azok a tényezők, amelyekből sorsának jobbrafordulását várja egész Európa.

A német csapatokat nyomom követték a mezőgazdasági szakértők. Ők vették át a kommunisták kollektív gazdaságainak és a szovjet állami birtokok irányítását. Ők tették rá kezüket a gép- és traktorállományokra. Nekik köszönhető, hogy a szántóföldek 30 százalékát még

az elmúlt öszezel sikerült bevetni. Ők szervezték meg a tavaszi szántás-vetését 1942 elején és ők helyezték ismét üzembe a gépek és traktorok legnagyobb részét.

Litvánia, Lett- és Észtország, valamint Fehérruténia termelési tervei már elkészültek. Ki fogják szélesíteni különféle termények termelőterületeit. Volhíniában, Podoliában és Ukrajna egész területén már megtették a tavaszi munkálatokra vonatkozó intézkedéseket. Az oszlandi és ukrajnai birodalmi biztosságok közigazgatási szerveinek a termelés mielőbbi megindítása — főképpen mezőgazdasági téren — az első és legfontosabb feladata. Ez a cél a legfontosabb Európa szempontjából is.

A felszabadított, egykori szovjetterületek jellege igen különböző. Míg a balti országok az állattenyésztés terén értek el nagy eredményeket, Ukrajna Európa tulajdonképpen gabonaterületét jelenti. Ukrajna lakosságának nem kevesebb, mint 70 százaléka dolgozik a mezőgazdaságban. Az ukrajnai szántóföldek a mezőgazdaságilag hasznos területek 83 százalékát foglalják el; ezeknek 70 százalékát különféle gabonafajtákkal vetik be. A mezőgazdaságilag hasznos területek 82 százalékkal részesednek Ukrajna egész területéből. Ez az arány Németországban például csak 61 százalékot tett ki.

A balti országok mezőgazdasága igen szerencés módon egészíti ki Ukrajna termelését. A Baltikumnak csak 62.2 százaléka mezőgazdaságilag hasznos terület, ezzel szemben állattenyésztésben igen magas fokot áll. Litvánia, Lett- és Észtország 1938-ban — a bolsevizálás előtt — 55.600 tonna vajat, 26.300 tonna húst, 13.900 tonna szalonnát és 8.600 tonna tojást exportált.

A Baltikum kerekén 6 millió emberrel, a gyéren lakott területek közé tartozik. Lakosainak 72.5 százaléka vidéken él. A Baltikum tehát, Ukrajnához hasonlóan, mezőgazdaságilag egyáltalán nincsen kihasználva.

A németek gyors előnyomulása a sors kegyes akarata folytán, minden rombolás ellenére is megmentette a gazdasági alapállományának lényeges részét.

A parasztság felszabadítása...

A Szovjet jól ismerte azt a veszélyt, amely a paraszt-lakosság részéről fenyegette. Eppen ezért hurcolta meg és irtotta ki a vezető paraszt réteget. Tagjait kulákoknak, falu-uzsorásainak nevezte. 1938-ban egyedül Ukrajnában kerekén 4 millió paraszt-udvart — a megművelhető területek 83 százaléka — egyesített kolhoszokban. A régebbi tulajdonosokat és családtagjaik egy részét a GPU tette el láb alól. Stalin emberei 5.468.000 kulákokat üttek ki a falvakból és hurcolták el a szibériai kényszer-munka-táborokba.

Ennek a „paraszt-felszabadításnak” a mezőgazdasági termelés szörnyű hanyatlása lett a vége.

A kolhoszok a jobbgyeég sorsát idézik emlékeztünkbe. Mezőgazdasági termelésük szintje az akkori idők termelési színvonalára esik vissza.

A Szovjetunióban már csak nagyüzemek léteztek, mezőgazdasági proletárokkal. A világ leggazdagabb agrárállama megszűnt mezőgazdasági országgá lenni. A nemzeti jólét természetes forrásait betemette a zsarnokság önkénye. De elapadtak azok a fölölegek is, amelyek Európa ellátását szolgálhatták volna.

Néhány hónappal a háború kitörése után Keleten az antibolsevista nemzetek katonái megtörték a vörös hadsereg támadóerejét. 1940 végén már hatalmas szovjet területek szabadultak fel a járom alól.

Azonnal megindult az újjáépítés. Csak hogy a nyugati országok jólétének megfelelő állapot megvalósítása az anynyira más jellegű és sorsú területeken természetesen egymástól merőben különböző lehetőségeket tárt fel a megoldás és az ahhoz szükséges idő tekintetében.

Átmeneti megoldáshoz kellett tehát folyamodni, mert az önállóan kolhosznikokból nem lehet márol-holnapra önálló parasztagdákat csinálni. De hogyan is lehetett volna ezeket kiválogatni ilyen rövid idő alatt? Eppen ezért az új agrártermelési rend egyelőre közös gazdaságokká alakította át a kolhosz üzemeket. Hatályon kívül helyezte a szovjet kormány öszezes kollektív gazdasági törvényeit, különös tekintettel a bolsevisi

mezőgazdasági „Artel” mintaszabályaira. Ezen rendszabályok bevezetésével párhuzamosan halad az a törekvés, hogy az öszes egykori kolhosznikokat — már amennyire lehet — ismét önálló paraszttá tegyék. Már most kivétel nélkül a paraszt tulajdonába megy át, tehát adomentes magántulajdonnak számít a haz körül elterülő föld. Ezen a földterületen a paraszt annyi állatot tarthat, amennyit csak akar. Kérheti azonban a kártokának kibovítését.

Az új parasztgazdaságok megfelelő számú mezőgazdasági gépekkel való ellátása még békében is meghaladná Európa mezőgazdasági gépiparának évi teljesítőképességét. A jelszó tehát így hangzott: lassú átmenet az egyéni gazdálkodásra, a termelési kapacitás lehető fenntartása és fokozása mellett. Mert hiszen a parasztság fölzsabeditása ellenére sem szabad szem elől téveszteni a legfontosabbat: a mielőbbi föltsabeditást tudó termelést!

A közös gazdaságoknál a nagyobb összefüggő szántóterületeket még közösen munkálják meg a parasztek. Itt a nagy gépeknek és traktoroknak is hasznát veszik.

Az új agrártermelési rendet határozottan kimondja:

„A közös gazdaságok átmeneti formát képeznek a bolsevisták kollektív gazdálkodása és az új mezőgazdasági üzemi formák között”.

Bizalommal az új jólét felé

A közös gazdaságról az egyéni földhasználatra és gazdálkodásra való áttérés feltételeitől függ. A kolhosznikból lett parasztgazdának érdemeket kell szereznie a közös gazdaságban és saját kis földjén egyaránt. Erre saját portáján is van alkalom, elsősorban állatállományának gyarapításánál.

A szorgalmas, derék és takarékos parasztszámú ily módon szerény keretek között mozgó jólétre tehet szert rövid idő alatt. Erősen nemcsak az állattartásból eredő hasznából és apróbb ter-

leési föltsabeditás jövedelméből táplálkozhat, hanem a közös gazdaságtól kapott munkabérből is. A Szovjet alatt a kolhoszparaszt számára tilos volt a legcsekélyebb jólét biztosítása is. Hogy itt jólét ne teremhessen, arról az adók és a természetbeni szolgáltatások gondoskodtak; ezek esirájában ölték meg minden lehetőséget.

Azonban az új termelési rend átmeneti megoldása nemcsak tapasztalatok gyűjtésére ad lehetőséget, hanem pénzszerzésre is. A paraszt megtakarított pénzéből szerszámokat vehet magának és kiegészítheti felszerelését, hogy később az egyéni gazdálkodásra való áttérésekor saját lábán is meg tudjon állni.

Az új agrárrend célját képező és a paraszt magángazdasági érdekeit szem előtt tartó egyéni földjuttatás nem zárja ki nagyobb arányú földosztás lehetőségét, mielőtt a viszonyok megengedik.

A szovjetparasztok a bolsevik elnyomók elűzését, mint új idők kezdetét üdvözölték. Teljes bizalommal viseltetnek

Bikszád-gyógyfürdő (Szatmár megye)

Teljesen átalakítva

MEGNYILT

Gyomor, vese, bél, hólyagbajok és mindenféle hurutos megbetegedések gyógyhelye. Ivókúra, meleg ásványvizes és szénsavas fürdők. Inhalatorium. Tiszta szobák. Diétás konyha. Felvilágosítást nyújt a Fürdőigazgatóság Bikszád-fürdő.

az új mezőgazdasági vezetők iránt és munkájukat készséggel folytatják.

Különösen a fiatal, rejtékhelyeikről előbújt parasztek, akiknél hiányzik az önálló parasztgazdaságok vezetéséhez szükséges tapasztalat, örülnek a német mezőgazdasági vezetőkötől kapott, kidolgozott termelési tervnek és irányításnak. Tudják, hogy támogatás és útbaigazítás nélkül sem a racionális gazdálkodást, sem pedig a hozamok növelését nem lehet megvalósítani.

A német közigazgatási hatóságok ezen túlmenően szakembereiket és általuk a modern német mezőgazdálkodás legújabb tapasztalatait is az elmaradt pa-

rasztság rendelkezésére bocsájtják. Mindekelőtt a „mezőgazdasági támaszpontok”-at kell még megemlíteniünk, amelyek értékes vetőmagot szereznek be, új mezőgazdasági gépeket alkalmaznak vagy javítanak, az állattenyésztés számára pedig kiváló tenyészállatokról gondoskodnak. Végül kísérleti és oktatói célokat szolgáló földek fenntartása is e szervek kötelessége.

Mindez azért történik, hogy a felszabadított parasztek önállósítsák és jóléthez segítsék, mert a termelést fokozni kell, még pedig olyan mértékben, hogy a föld föltsabeditás javából mielőbb jusson Európának is.

Ülést tartott a Baross Szövetség választmánya

Dobay Kálmán és Könyves Ervin továbbra is a helyi szövetség ügyészei maradnak. A közgyűlés augusztusban választ új elnököt.

Nagyvárad, saját tud. A Baross Szövetség választmánya pénteken este ülést tartott, amelyen Árvay Árpád, a szövetség nemrég kijelölt háromtagú elnöki bizottságának tagja elnököl.

Az ülésen az elnök felolvasta a szövetség központi elnökségének leveleit, amelyek dr Dobay Kálmán és dr Könyves Ervinnek, a nagyvárad-i szövetség ügyészeinek lemondását sürgetik az azal az indoklással, hogy nevezettek olyan politikai pártban fejtenek ki tevékenységet, amelynek célkitűzései a Baross szövetség létét veszélyeztetik. A központi elnökség eleveleiben felhívja a helyi szövetséget, hogy amennyiben dr Dobay Kálmán és dr Könyves Ervin nem sikerülne békésen lemondásra bírni, a választmány fessza meg őket

tisztségüktől. A központi elnökség felhívására Könyves Ervin lemondott tisztségéről, Dobay Kálmán azonban a választmány állásfoglalásától tette függővé magatartását.

A választmányi ülés elnöke sajnálatát fejezte ki, hogy a szövetség két érdemes és tevékeny tagjával szemben a választmány ilyen állásfoglalásra kényszerül. Darabont Gyula, Kovács Sándor, Valentin Ágoston és Passeli László választmányi tagok szoltak hozzá a kérdéshez, s rámutattak arra, hogy dr Dobay Kálmán volt tulajdonképpen a Baross szövetség zárlótagja Nagyváradon s úgy ő, mint társa, dr Könyves Ervin nagymértékben hozzájárultak ahhoz, hogy a szövetséget Nagyváradon szilárd alapokra lehetett helyezni. Dr

Dobay több, mint 200 esetben járt közbe különböző hatóságoknál s Könyves Ervinnel együtt számtalanszor végeztet ügyvédi munkát díjtalanul a szövetség és tagjai érdekében. Dr Dobay ezenkívül a sajtóval fenntartott kapcsolatai révén is nagy szolgálatakat tett a nagyvárad-i keresztény iparnak és kereskedelemnek. Mindezek alapján, — mondták a felszólalók — a legnagyobb méltánytalanság volna dr Dobayt és dr Könyvet a szövetségben viselt tisztségeiktől megfosztani. Mert noha dr Dobay tényleg megyevezetője a nyilaspártnak, s dr Könyves is tagja e politikai mozgalomnak, a szövetségi életben egyikük sem fejt ki semminemű politikai tevékenységet. A választmány megállapítása szerint egyébként hatáskörü túllépés a központi elnökség részéről olyan kérdésekbe beavatkozni, amelyekben csak a helyi tagozat választmánya, illetve közgyűlése hivatott dönteni.

A választmány ezután egyhangúlag állást foglalt a központ felhívásával szemben s nemcsak hogy nem fosztotta meg tisztségétől dr Dobay Kálmánt, hanem dr Könyves Ervin lemondását sem fogadta el.

A választmány ezután foglalkozott a Nagy János ügyvezető elnök ellen indított eljárással, akit zugirászat miatt helyeztek vád alá, de akivel szemben a büntetőjárásbírósnak a napokban megtartott tárgyalásán a kirendelt ügyész elejtette a vádat s így az egész eljárás megszűnt. A választmány bizalmát nyilvánította Nagy János iránt.

Az ülésen bejelentették, hogy a szövetség 200 pengőt adományozott a nagyvárad-i szakirányú iparos tanácskolának, s hogy a Zöldkereszt részére lefolytatott gyűjtés is szép eredménnyel zárult.

Megvitatta a választmány azt a kérdést is, hogy a szövetség irodája foglalkozzék-e a jövőben beadványok készítésével. Elhatározták, hogy a jövőben ilyen beadványokat csak teljesen ingyenesen készíthet el az iroda s amennyiben a felek e szolgálat ellenében jótékony célra adakozni óhajtanak, az irodán elhelyezett zárt perselyekbe helyezik adományukat.

Az elnökség kérdésében a választmány tudomásul vette dr Keszthelyi elnök lemondását s elhatározták, hogy a jelenlegi elnöki bizottság tovább folytatja működését. Az augusztus végére összehívandó közgyűlés fogja megválasztani az új elnököt.

S. O. S.! Hőhullám! S. O. S.

Ég a napmelegtől a kopár szik sarka — és ugyannyira ég, hogy tán a tikkadt szőcske nyájak ez alkalommal a legelésztést is abbahagyták és valami árva fűszál árnyékába menekültek a perzselő kánikula elől. — A jó öreg Nap olyan izzó szikrázó szór ránk tegnap óta a magasságos égből, mintha minden mulasztását egyszerre akarná pótolni, mintha a hosszú csikorgó tél és rövid hűvös tavasz hőmérsékleti grafikonját akarná egyensúlyba hozni.

De így is van ez rendjén már ilyenkor, július dereka felé, amikor a leartott életnek keresztben kell acélossá élni, amikor az áldott magyar Nap pirítja a magyar búzát pirosuló barnára. A tengeri kapott egy kis esőt, elbirja vele egy tarabig, a kalászosok betakarításához pedig meleg kell — vélekedik a magyar paraszt — mert így szokta azt már meg a hosszú, dolgos évszázadokon keresztül. Viseli is türelmesen a perzselő hőséget és végzi szó nélkül iszonyu nehéz munkáját, pedig szinte megállt a levegő is és az a néhány eltévedt felhődarab is úgy odaragadt a szürkén izzó égboltozathoz, mintha odaforrasztották volna.

Ilyen a helyzet kint a határban, ahol az áldott föld és növényzet még is leheli egy kis levegőt, de mit szólnak mi szegény városiak, itt a kö-

rengeteg közepén, ahol minden kavics és tégladarab egymással vetelkedve verik vissza szegény járó-kelő láradt testén keresztül a magukba szivott hőséget. De ezt mivel az aszfalt is, amely végül is nagyhevében úgy ellágyult imitt-amott, hogy majd beléragad féltve kimélt cipőtalpunk.

Mindenfelé csak a nagy eltikkadást látni. — A hűvösben sem valami nagy szilajságot tanusító konflis lovak olyan téniergeve poroszkálnak a lágy aszfaltom ki — s be az állomáshoz és vissza, mintha vágóhidra igyekeznének. — A kocsisok viszont úgy nekigombolkóztak odafele a bakon, mintha a Körös átúszására készülnének...

A villamosok éktelen dörömbölését most mintha valamennyire enyhítette volna hőhullám — vagy csak azért, mert ilyenkor még lassabban járnak...? Egyébként a nyitott kocsinak igen jól megy. Ide iparkodik mindenki, mert a csukott belsejében olyan pokoli hőség van, mint egy táborikemencében. Nem is kell: el több jegy rajta, mint a Szigligeti színház szezonvégi előadásain...

Az utcáknak csak az árnyékos oldalán van forgalom. A fértiak panyókára kanyarított kabátal, kigombolt ingben vonszolják magukat, — a hölgyek pillanatnyilag tanácstalanok, mert az összes könnyítési lehetősége-

ket már jóval a kánikulát megelőzően kimerítették...

A fagyoltüzemek és a fürdők tömve. A strand egyszerűbe tarka lett az emberi test különböző idegy-színeitől. A május elejétől csokoládéra pörkölt bőrök mellől szinte komikusan virit ki a — csak nagy melegtől vízreszorított — szinte állászóna ténér téli írta. De ott tüziproszlanak az egyszerre bronzaválni akarók égő lapockái is. Azonban egy-két, égési sebekről átvirrasztott járdamas éjszaka, s inghezragadt bőrök vedlési folyamata után napok alatt „crepszi-nüre” válhatik a legalabástomabb habtest is.

Elárasztott bennünket az első igazi hőhullám. Sok embert valósággal kísérel ez a tikkasztó állapot, mert gyakran előfordul, hogy a fizikai ellenállásán kívül az emeállapotra is karos betolyást gyakorol a Nap hirtelen heve és szellemi leégést okoz... — Talán így született meg ez a cikk is... De hogy ne csak helybéli személynkedéssel szolgáljunk erre példát, bizonyára a hőhullám, okozta agysérülés folytán magyarázzák ki az angolok is Timosenkóék hanyathomlok menküléséből az „orosz győzelmet” — de az is lehet, hogy csak jédűtkben beszélnek télre...

KISKUN

Ami mindenkit érdekel...

Magyarország közellátási helyzete: a kenyér, a zsír, a hús és a ruha kérdése

Nyilatkozott a közellátási miniszter a közellátás legégetőbb kérdéseiről

A Közellátási Értesítő, a közellátási miniszterium hivatalos közlönye legújabb számában érdekes cikket közöl, amelyben Losonczy István közellátási miniszter nyilatkozik az ország helyzetéről. A nyilatkozat elsőrendű szükségleteink kérdéseit világítja meg, azért fontosabb részeit ismertettük olvasóinkkal. (Szerk.)

— Most, hogy új termés előtt állunk, miniszteri munkámat azzal a reménységgel kezdem, hogy az átmeneti nehézségek után — átmenet nehézségre, háborus nehézségek közepette mindig számítani kell — az ország közellátását minden mutatózó szükséges vonalon minden nagyobb zökkenő nélkül és az igazságosságot szem előtt tartva, tudjuk majd biztosítani.

— Az új közellátási esztendő egyik főfeladata az lesz, hogy teljesen kiépítsük az egész országban a közellátási igazgatást.

— A pénzügyminiszter ur már hozzájárult a járási közellátási ellenőrök kinevezéséhez, ez a szervező munka most van folyamatban és a járási közellátási ellenőrök rövidesen megkezdhetik munkájukat.

— A járási közellátási ellenőrök munkájára azért van szükség, hogy a reájuk bízott területen mennél gyorsabban és mennél folyamatosabban intézhessék el a nagy tömegek, a kisemberek minden közellátási vonatkozású ügyét, ne kelljen mindennapi ügyben sokszor egyszerűen megoldható, kisebb ügyekben is közvetlenül a miniszterium, vagy a miniszter intézkedését kikérni, vagy kivárni. A járási közellátási ellenőrök nem végrehajtó, hanem felügyelő szervek lesznek és munkájukhoz nagy reményeket fűzök.

A közönség és a zugsforgalom

A nagyközönség közellátási magatartásáról Losonczy közellátási miniszter a következőket mondotta:

— Sajnos, csak rossz tapasztalataim vannak. A közönség nagy része nyugodtan azt mondhatná, hogy mindenki lázas igyekezettel tartalékolni igyekszik, szívesen és megszokottan vásárol zughan, a fekete piacon. Valóságos gyűjtőszendvedély vett erőt a közönségen és ebben a szendvedélyben — sajnos — senki sincs tekintettel másra, mindenki csak önmagával törődik.

— Az a tapasztalatom, hogy a közönség igen nagy része tudomásul vette ugyan, hogy háboruban vagyunk, megérti, hogy háboru esetén igen sok igényről le kell mondani és kevesebb kell beérni, ezeket azonban lehetőleg

nem önmagára vonatkoztatja, hanem másokra, mindig másoktól várja a lemondást, a háboru dik-tálta egyszerű életét.

— A zugsziccon való vásárlás nálunk kezd mindennapos lenni, az emberek szívesen megadják a zugszic magasabb árait, csak hogy háboru előtti magasabb igényeiket zavartalanul kielégíthessék. Minden európai országban — akár háborut viselnek, akár nem — van feketezic, a zugszic vásárlásokat teljesen kiirtani és megszüntetni sehol sem lehet, de az ösz-

Megszűnt a vásárlási láz a textilfronton

— Textilárak tekintetében valóban jól állunk még — mondja Losonczy miniszter — annak ellenére, hogy a külföldi nyersanyagok beszerzése körül egyre nagyobb nehézségekkel kell számolni. A textilellátás szempontjából engem

kizárólag csak a kisebb jövedelmű néposztályok sorsa érdekel, nem feladatom a luxuscikkek előteremtése.

— Minden örömmel azon vagyok, hogy a jól bevált népruházati akciót eddigi színvonalon megtartsam, sőt: fejlesszem.

— A lázas textilvásárlás valóban

szűnőben van. Ezt a vásárlási lázát is főleg az a körülmény okozta, hogy nem akarunk engedni magasabb igényekre békevilágban mindenki saját gesztusa szerint lehet tekintettel, de ma háboruban vagyunk és az igényekről elvisselhető mértékben lemondani éppen olyan kötelességünk, mint helytállani a legvadabb ellenséges tüzből.

— A magasabb igények iránti vágyakozást, a jobb élet lehetőségét elősegíti az a körülmény, hogy a szociális helyzet javulóban van és a magyar dolgozó ember munkája után megkapja a tisztességes bért.

A gabonarendelet és a szolnoki gazda felesége

— A magyar gazda minden rendelkezésből első hallásra kiérzi és megtanulja az öt legközelebről érintő változást, ha mindjárt látszólag kisebb jelentőségű dolgokról is van szó. Érdekes példa erre, hogy vasárnap rövid utat tettem Szolnok vármegyében és az egyik községben beszélgettem a gazdákkal. Az egyik gazda megkérdezte tőlem, hogy ki állította össze az új gabonarendeletet. Azért volt rá kíváncsi, mert a rendeletben van egy passzus, amely különösen megragadta a figyelmét. A gazda elmondotta, hogy ezelőtt a felesége állandóan legalább negyed-

évre elég búzát örletett. Ha meglátott magának valami tetszetős dolgot, akkor eladott valamennyit a lisztből és az árán megvásárolta. Most azonban csak egy hónapra öröklétehet, így hát nem igen nyulhat hozzá a liszthez, következésképpen a család lisztellátásában sem lesznek fennakadások. Szemre jelentéktelen puszusa ez az új gabonarendeletnek, de hogy az illető gazda leszúrta belőle ez a kis tanulságot, az bizonyítja, hogy a magyar gazda még a legkisebb részletek is évszázados bölcseséggel, nagy józansággal és mértékartással bírja el.

Miért van sorbanállás?

— Sajnos — mondotta a miniszter — a sorbanállás már nem budapesti jelenség, hanem kezd országossá válni. Főleg a hentes- és mészárosüzletek előtt van sorbanállás. Ennek igen érdekes előzményei vannak.

— A húsigények is megnöttek. A sorbanállásnak nemcsak az a pszichikai oka, hogy mindenki húst akar, hanem az is, hogy mindenki lehető-

leg jobb húst akar. A sorbanállás legjobban a fővárosban honosodott meg, holott a húsellátás mértéke olyan kielégítő, — legalább is marhahúsban, — hogy nem kellene sőt állni érte.

A sorbanállást káros és időtrábló jelenségnek tartom, amint azok is, akik sorban állanak. Minden lehető megoldást ki kell próbálnunk arra, hogy az előző világháborúból visszamaradt csökevényt mai háborus közellátásunk nehézségei sorából eltávolítsuk. De akármilyen intézkedést hozunk, segítségül kell jönnie a közönségnek és a kereskedőnek, iparosnak is.

— Annakidején, amikor behozták a vásárlási könyveket a kereskedő megítélésére bízták annak az eldöntését, hogy a fogyasztónak milyen

árucikkekre van feltétlenül szüksége. Senki sem ismerheti annyira a fogyasztót, mint kereskedője, aki évek sora óta szolgálja ki és vásárlásából nemcsak igényeit, hanem szükségleteinek mértékét is megismerhette.

— A mai utánpótlási nehézségek közepette megértem a kereskedőt, hogy meglévő aktárát igyekszik minél hosszabb időre biztosítani.

Ez a kereskedői óvatosság és előrelátás azonban nem terjedhet az árucikkek büntetendő mértékű visszatartásáig és felhalmozásáig.

Hogy egy fogyasztónak hány cipőre, harisnyára, ingre, vagy bármilyen más közszükségleti cikkre van és volt szüksége, azt a kereskedő tudja, aki a vevők életkörülményeit ismeri. Ha tehát a kereskedő nem hagyja elhatalmasodni magán az idegesség, a türelmetlenség, a háborus nyereségvágyás körtüneteit. Hanem régi kereskedői bölcseségével, a vevők összeségének érdekeit szem előtt tartó kereskedői mértékartásával, soha nem csökkenő szívélyes udvariassággal, a vevők legelőnyösebb szükségleteit kielégítő árueelosztás mértékadó tapasztaltságával segít a közellátás honvédelmi feladatában nagy mértékben meguygatja a piacot, főleg a vevőt, akinek alaptermészete, hogy a háborus nehézségek idejében mindenhől többet kíván és igyekszik megszerezni, mint amire rendes körülmények között is szüksége volna.

Biztosítják a zsirellátást

— Olyan nehézségek, amelyek a közellátás folyamatos rendjét nagy mértékben megbontották, előreláthatóan nem lesznek. Mint mondtam: átmeneti nehézségekkel számolni kell, a legközelebbi átmeneti nehézség az őszi hónapokban következnek, amikor áttérhetünk majd az új zsiргазdálkodásra.

— A zsirellátás szempontjából a jövőt illetően két biztató körülmény van. Az első az, hogy sokkal több sertésünk van, mint tavaly volt, a sertésállomány elosztása sokkal jobb, megfelelőbb. A második reménység pedig az, hogy a kukoricák igen szépen fejlődnek. Amerre jártam, mindenütt igen szép kukoricát láttam. Megerősödtek, szépen fejlődnek, most már eső kellene reájuk. Hasonlóképpen jó reménységgel vagyok a burgonyatermést illetően is. Burgonyáink igazán szépen fejlődnek, jó termésre van kilátás.

— Mindent egybevetve: a jövőt illetően haj nem lesz. Mi — ha kell — emberfeletti munkával is rendelkezésre állunk. Ha a közönség alkalmazkodik a mindenkire egyformán kötelező háboru viszonyok, ha mindenki teljesen átérzi végre, hogy háboruban vagyunk — ha mindjárt a háboru tüze el is került hennünket és a háboru fokozottabb fegyelmettséget, határozottabb önértéket, komolyabb mértékartást és őszinte önmegtartóztatást követel tőlünk akkor sokkal könnyebb lesz megoldani az előttünk álló nagy feladatokat. Meg kell értenie mindenkinek, hogy háboruban élünk és nem elhetünk paradicsomi állapotok között.

Cserépkályhák
 átrakom modern fa- és szénfűtéses vagy
 Hardtmuth rendszerre. Reggel még 18
 fok melege lesz.
TESTA cserépkályha lerakás
 Szilagyi Dezső u.
 Telefon: 33-65, 31-95

Könyvet, papírt, írószereket

Kőrösi János

új könyv- és papírkereskedésében

vásároljon. Előzékeny, pontos kiszolgálás. Nagyvárad, Rákóczi-ut, Széchenyi-tér sarok. Telefon: 30-04.

Tizennégy éve teljesíti hivatását a megyei népművelési bizottság vándormozija

**Mindenütt kitörő örömmel fogadták az előadásokat
és sokat tanultak belőlük**

Abban egyetértünk a népnevelők, hogy az iskolán kívüli népművelés leghatásosabb eszköze a film. A legértelmesebb, legszemléltetőbb szabad előadások sem hagynak megközelítőleg sem oly maradandó nyomot a lelkekben, mint a mozgóképes előadások. Azért a biharmegyei iskolán kívüli népművelési bizottság már évek óta munkatervébe vette a vándormozió-előadásokat s az első ilyen filmvetítések 1928-ban történtek a trianoni Biharmegye falvaiban, tanyáin.

A bizottság egész egyszerű eszközökkel valósította meg ezt a vándormozit. Dr. Fráter László akkori alispán közreműködésével egy használt Ford gépkocsit és egy nagyobb dinamót szerzett be, s ezzel hordozta faluról falura a kis Ernemann-féle vetítőgépet, amelyet a közoktatásügyi miniszter adományozott. A falvakban, tanyákon aztán nagy leleményességgel készítették elő az előadásokat. A dinamót a talajra rögzítették: a gépkocsi egyik hátsó kerekére alkalmazták a dinamót hajtó szíjat s a motort megindítva előállították a vetítőpép hajtásához és a terem világításához szükséges áramot.

Nagy népszerűségnek örvend a falvakban a vándormozit

A nép mindenütt nagy rokonszenvvel fogadta ezt az ördögösséget s természetesen özönlött az ingyenes előadásokra. A vándormozit a trianoni csonka Biharvármegye 61 községében és 8-9 pusztáján évente legalább egyszer megjelent, mindenkor más-más normál méretű oktatófilmekkel. A filmeket az egészségügyi minisztériumtól és a diapozitív-kölcsönzőből ingyenesen kapta a bizottság s a Magyar Filmroda is minden évben díjmentesen juttatott magyar hírdőket, úgyhogy 7-8 negyedórás előadásokat lehetett tartani, amelyek főként egészségügyiek voltak, de merítették tárgyukat a természetrajz, a történelem és a mezőgazdaság köréből is.

Természetesen nincs minden községben tüzrendészeti szempontból is megfelelő terem, nem is szólva arról, hogy olyan helviség, amely az érdeklődőket mind befogadni tudná seholy sem áll rendelkezésre. Ahol azonban mégis volt valamennyire alkalmas terem, — a trianoni csonka Biharvármegye mintegy 30 községében lehetett találni ilyet, — ott a téli időszakban tartotta meg előadásait a bizottság és pedig délután a gyerekek és leventék, este a felnőttek számára. Azokban a községekben és népesebb pusztákban pedig, ahol mozgóképes előadás tartására alkalmas helyiség nem volt, a tavaszi hónapokban, szabad ég alatt, kifeszített vászonra vagy ököristállók fehér falára vetítve, tartották meg az előadásokat.

Nagy gond a helyiség és a rendfenntartás

Az előadások iránt, — mint Tarkó Lajos, a biharmegyei iskolán kívüli népművelési bizottság titkára elmondja nekünk, — mindenütt a lehető legélénkebb érdeklődés nyilvánult meg. Azokban a községekben, ahol teremben vetítette képeit a kis vándormozit, igen nagy gondot okozott a közönség elhelyezése. Bármekkora volt a terem, az előadásra iparkodó

Hosszú kocsisorok fuvarozták a vendégeket

A tavaszi hónapokban, mikor a szabad ég alatt lehetett megtartani az előadásokat, nem okozott gondot a közönség elhelyezése. Részt vehetett a falu egész lakossága. Sőt a közeli tanyákból is özönlött a nép a nagy látványosságra. Így 1930 tavaszán Ujszász községbe hosszú kocsisorok fuvarozták a pusztákról a lakoságot az előadás színhelyére.

Mit tanult a nép az előadásokból?

Meggyőződést lehetett szerezni arról, hogy a nép nemcsak szórakozási igényét elégítette ki a vándormozit előadásokon, hanem tanult is belőlük. Tarkó Lajos titkár minden évben számonkérte az előző évben látottakat. S a legkisebb gyermek is pontosan visszaemlékezett minden előadásra. A népművelési titkár azonban nem elégedett meg azzal, hogy kikérdezze az embereket a látottak felől, hanem annak is utánanézett, hogy a tanulságos filmeknek volt-e

Heteken át csak a mozitól beszéltek...

Nagygyanté pusztán történt, hogy a vándormozit megérkezésekor a gazdasági cselédek asszonyai ezzel a felkiáltással fogadták a titkárt:

— Talán csak nem a legyet tetszik bemutatni... Mert elég volt azt tavaly látnunk, hogy örökre megundorodjunk tőle... Azóta úgy vigyázunk az élelmiszerekre, mint a szemünk fényére, nehogy az ocsmány légy valamiképpen hozzájuk férközzék.

Több község jegyzője azért sürgette a mozi megjelenését, mert, — mint jelentésében közölte, — egy-egy elő-

tömeg befogadására mindenkor kiesnie bizonyult. Helyszüke miatt minden esetben sokan kintrekedtek. De ezek sem mentek haza a világért sem. Ott szorongtak künn, a legnagyobb hidegben is, s a fiatalok a közeli fákra mászva, az idősebbek az ablakokhoz tolongva igyekeztek legalább valamit látni a tanulságos és szórakoztató képekből.

Ilyen körülmények között természetesen nem kis feladat volt a rendfenntartása. A járások főszolgabírái az előadások idejére egy-két csendőrt vezényeltek ki, akik a legnagyobb erőfeszítéssel tudták a rendet fenntartani a viharos érdeklődés hullámzásában. Mezőgyán községben előfordult, hogy a kisdédővő termébe tóduló közönség az óvoda tornácának falát döntötte le, oly fergeteges volt az érdeklődése.

A falvak népe valósággal ünnepelte a népművelési bizottság vándormozitát minden megjelenésekor. Mindenütt futótűzként terjedt el a hír, hogy „Itt a mozi” — s rögtön megindult a népvándorlás az előadásra kiszemelt helyiség felé. A magukkal már szinte tehetetlen öregeket és betegeket se lehetett otthon tartani.

Tarkó Lajos, a bizottság titkára, pontos kimutatást készített az előadásokról. 1928-tól 1938-ig, tehát tíz éven át összesen 707 oktatófilmmel tartott a bizottság vándormozit-előadásokat. Ez idő alatt a csonka vármegye 176 ezer lakosából, az ismételt látogatásokat is számítva, összesen 254 lélek vett részt az előadásokon.

Meglátogatta házaikban a falvak lakosait, hogy meggyőződjék, vajon alkalmazták-e a gyakorlatban is a mozielőadások egészségügyi és egyéb jótanácsait, tanulságait. S a lakások tisztántartását, szellőztetését illetően határozottan haladás volt tapasztalható. Nem egy helyen a földes szoba homokkal volt beszórva, köpöcsésze beállítva, s az élelmiszereket, kenyeret, tejet, vajot gondosan elzárták a legyek elől, úgy ahogy ezt az oktatófilmekből tanulták.

adás után heteken át egyébről sem beszéltek az emberek a faluban, mint a mozielőadásokon látottakról, s ennek minden tekintetben kedvező hatását lehetett tapasztalni.

Sajnos, 1938 óta a katonai bevonulások és az anyagihiány következtében előállott nehézségek miatt, szünetelnek ezek a vándormozit-előadások s mióta az iskolán kívüli népművelési bizottság Biharvármegye felszabadult részeire is kiterjesztheti hatáskörét, ezeken a területeken még egyáltalában nem volt ilyen jellegű filmvetítés. A rendkívüli érdeklődésre és a tapasztalásokkal is igazolható nagy hatásra való tekintettel azonban kívánatos volna, hogy ismét rendszeresítsék ezeket az előadásokat, annál is inkább, mert a bizottságnak meg van hozzá a szerény, de megfelelő felszerelése. (j. b.)

Fontos tárgyalásokat folytatott a fővárosban az Erdélyi Párt vezetősége

Az Erdélyi Párt részéről gróf Teleki Béla elnök és Albrecht Dezső ügyv. alelnök a szerdai napon felkeresték Kállay Miklós miniszterelnököt és Keresztes-Fischer Ferenc belügyminisztert. A tárgyalások során a legfontosabb erdélyi kérdések nyertek megvitatást. Pénteken Szinnyei-Merse Jenő új vallás- és közoktatásügyi miniszternél tiszteltette a párt nevében gróf Teleki Béla, Albrecht Dezső és László Dezső. A hosszabb kihallgatás során részletesen tájékoztatták a minisztert a tárcája körébe tartozó legfontosabb erdélyi kérdések felől. Kiemelték a lelkesek, tanárok és tanítók helyzetét. A megoldásra váró kérdések közül különös figyelmébe ajánlották a Székely Nemzeti Múzeum ügyeinek rendezését.

Szörösök előnyben

Amig keveset írok, igazat írok. Különben is saját szakállamra történik az egész, az pedig valami. Különösen most, amikor az emberi szörzethől mint nyersanyagból a legkiválóbb szövetanyagot spekuláltak ki a tufaragások. Értéke lett valamennyiünknek igazgatósági tagság és egye közeletti rang nélkül is. Ha minden jól megy, tőzsdén is jegyezni fogják. Sőt!

Ezentul megkopasztjuk magunkat, mint háziasszony a fiatal vágóval jéréct. Nullásra vágjuk hajunkat, simára borotváljuk arcunkat, lekasztjuk magunkról minden lombnővényzetünket és pénzzé tesszük az aratás eredményét.

Kölcsönt veszünk fel rá a bank is betáblázhat. A jelszó: kapaszkodni! S csupaszodunk is.

Eltűnik a Szent László-téri rendőr mokány bajsa, a sarki szabó kecskeszakáll a bolt kirakatából. A naptáron előjegyeztük a még lábbon-háton karon és nyakon álló sörény nyírás idejét s számoljuk a napokat, mint karácsony tájban a gyermekek, hogy mikor hullathatjuk már értékes tavaszi, nyári, őszi s legértékesebb téli bundákat.

A nőgyekek pedig egyszerre karriert csinál az eddig kitépkedett kis bajusz. Akadnak majd olyanok is, akik addig nyuzzák magukat, míg egy jól jövedelmező posztakállt csikarnak ki rózsás arcbőrükből. Igaz a jelszettel egy kis baj lesz, ám a kék és szőke szőkáll mindenért kárpótol majd.

Egyszóval hajsza indul meg a „nyersanyagért”. Nyessük, vágunk, vakarunk, gyűjtünk, eladunk, sőt vesszünk is, még pedig rajbővesztől. Olyan keletje lesz a „Nincs többé kopasz fej” s hasonló jelmonddal agyondicsért pacsuli-teljeségeknél, mint még soha. Nem is szólva arról, hogy azonnal továbbképző tantolyam is nyílik, ami különben is divat mostanában, a termelés eredményesebbé tételére. Akik elméletben és gyakorlatban is jól beválnak, „aranyollós” gazdák lesznek.

Mondja ezek után valaki, hogy a szörös szívek és szörös kezek nem veszik ki majd részüket a nemzetgazdaság termelő munkájából!

(FELVIDÉKI)

Férfidivatüzletembe

bevezetem a nődivatcikkeket

Márka: anyák és finom fehérneműek olcsón

RISKÓ BÉLA Rákóczi-út 6 szám

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekkiszámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

EMBEREK ÉS HALANDÓK VA-GYUNK és kit előbb, kit később elragad a halál. Gondoskodjunk tehát még életünkben arról, hogy halálunk után családunk legalább az anyagi gondoktól mentesüljön. Biztosítsunk részükre valamilyen tőkeösszeget, hogy ennek segítségével megélhetési alapot tudjanak maguknak létesíteni. Ennek elérése céljából kössünk életbiztosítást hazánk legrégibb biztosító intézeténél, az 1857-ben alapított **EISŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁGNÁL**, mely készséggel ad tanácsot minden biztosítási ügyben. Helybeli főügynöksége: Szent László-tér 2. szám alatt.

Cseréy Dezső gyászja. A Szent László Nyomda R. T. főkönyvelőjét, Cseréy Dezsőt nagy gyász érte. Egyetlen fia, a 23 éves Dezső, aki már hosszú idő óta szenved gyógyíthatatlan betegségben, szombaton reggel 8-kor jobblétre eszenderült. A gyászoló édesapa fájdalomában a Szent László Nyomda R. T., a Magyar Lapok és az Erdélyi Néplap családjának minden tagja őszinte részvétellel osztozik. Az elhunyt temetése hétfőn délután lesz az olasz temető Haller-kápolnájában.

Írógépek

Jókarban levő nagy irodai és egy táskagép (egy sokszorosító), majdnem új dobos gép, asztalok, padok és egy nagy iskolai falitábla, porcellán mosdó

eladók.

Szilágyi Dezső-utca 12, I. emelet 2.

HÁZASSÁGI HIR. Ippi és érkeserüi *Frater Paula* és *Pécsi János* áll. tisztv. tart. huszárhadnagy folyó hó 9-én házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

* „**PARAGAZ**”. A modern gázkémia legújabb vívmánya a „Paragáz”. Egyesíti magában a mérgezőgázok kitűnő előnyeit és feltétlen biztonsággal kír minden elősdi, poloskát, tetveket, molyt, sváb-muszabogarakat és azok petéit, ugyanakkor az emberre közvetlenül nem veszélyes. — A „Paragázal” folyó gázosítási munkálatok alatt nem kell a lakásból kiköltözni, mert amíg a lakás egyik részében féregteleníté- nek, a többi szobákban nyugodtan lehet tartózkodni. Már több munkálatot végeztek vele és tökéletes pusztító hatásáról hatóságok (kolozsvári diakott. hon, siketnámák intézete, rendőrségi fogdák, kórházak) magánosok elismerő levelei tanuszkodnak Örömmel értesü- lünk róla, hogy Nagyváradon is léte- sült Szigligeti-utca 7. szám alatt egy ilyen „Paragáz” féregirtó szolgálat és nekünk is módunkba lesz igénybe ven- ni a modern gáztudomány ezen leg- újabb vívmányát.

Erdélyi József Nagyvárad, Hlatky Endre-utca 10

Telefon: 12-81

Szolid árak!

Zománcedény, alumínium edény, hűsörök, zsemlye- és mákdaralók, mérlegek, jégsczkreny, zománcozott tűzhelv, alpakka evőeszközök állandó raktára!

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁ-SÁR 1942. augusztus 14—24. Ked- vezményes utazásra jogosító vásári igazolványok csak korlátolt számban lesznek kibocsátva 3 pengő 50 fillé- res árkban. Siessen elővételben meg- szerezni az ipartestületnél. Nagyvá- rad, 1942. július 6. *Ipartestület el- nöksége.*

Svédország baloldali türelmét is pró- bára teszi a szovjet erőszakosság. — Stockholmól jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Margite svéd kereskedelmi hajó megtorpedozása miatt a közvéleményben rendkívül nagy a felháborodás, különösen amiatt, hogy a támadó szovjet hajó a támadás után azonnal eltávozott, nem törődve a svéd 14 tengerész életével, akik a tengerbe veszttek. A svéd sajtó erőlyes intézkedéseket követel a svéd érdekek megvédésére.

Modern festett BUTOR olcsón kapható MEZEINÉL
 Szabadság-utca 12. Hálóok, kombináltzobok, előszobok, konyhák.

Angol katonák halála jöttévőkkel szemben. Párizsból jelentia Német TI: Egyik párizsi haditörvényszék most tárgyalja több francia férfi és nő, fő- ként breton parasztnok ügyét. A vád- lottak egy lelött brit repülőgépből ki- menekült repülőket rejtegettek. A vádlottak egyrészt az angol foglyok vallomása alapján helyezték vád alá. A tárgyaláson arra is fény derült, mi- ként viselkednek az angolok segítők- kel szemben. Az angol tisztok és al- tisztok, akiket az ország különböző részein elrejtve tartottak, élelmiszere- kkel, polgári ruhákkal, valamint hamisított személyi iratokkal láttak el, ha a német hatóságok felfedezték rejtekhelyüket, gondolkodás és kény- szer nélkül elárulták azoknak a franciáknak a nevét, akik befogadták őket és ezzel lehetővé tették jöttévők elfogatását.

Korona Filmszínházban
 Szombaton bemutató
 Az idény legnagyobb kémfilmje

VIGYÁZAT! KÉM!

A szív és a technika harca a hadiipari titkok körül.
René Deldgen, Kirsten Heiberg és Lotte Koch.
 Legújabb hirodó Vasárnap d. e. mainé.

Lázadás tört ki az egyik indiai ar- tományban, Genfből jelentik: (MTI) a Német Távirati Iroda jelenti: Az indiai angol parancsnokság erőszakkal büntető expedíciót küldött a fellázadt hur törzs leverésére. A Times szerint az angol csapatok kíméletlenül bánnak el a lázadókkal.

Folyóirat-szemle

Megjelent a **Koszorú** legújabb száma

Értékes, változatos tartalommal jelent meg a Petőfi Társaság közlönyének, a Koszorúnak új száma. A lap vezetőhe- lyén Gáspár Jenő tanulmányát közli Petőfi Sándor életének utolsó hét esz- tendejéről e e hét év művészi és iroda- lomtörténeti jelentőségéről. Különös ér- dekegése az új számnak Jankovics Mar- cell hatalmas tanulmánya Giuseppe Cas- soneról, mely a szicíliai költő levelezé- sei nyomán tárja föl Petőfi és Arany olasz fordítójának színes életét és ré- gyes szerelmét. E két nagyjelentőségű tanulmány mellett Baja Mihály költe- ménye, Gáspár Jenő cikke a magyar könyvnapról és a feléledt betyároman- tikáról, az időszzerű irodalmi kérdések- kel foglalkozó Irodalmi Tükörképek s végül a Petőfi Társaság életéről beszá- moló közlemények teszik teljessé a la- pot. A kiadóhivatal a „Koszorú”-t a Pe- tőfi Társaság pártoló tagjainak tagillet- mény fejében, díjtalanul küldi meg. A Koszorú kiadóhivatala: Budapest, VI. Andrássy-út 16.

Az **ERDÉLYI HELIKON** júliusi szá- ma kisebb terjedelmű teljes regényt kö- zöl egy új fiatal erdélyi írótól, Nagy Jenőtől „Veres lilium” címmel. A gaz- dagmeséjű kis regény a Mediciek pom- pázatos udvarába vetődő fiatal magyar- ról szól, aki aztán regényes szerelme elől a reneszansz fénylő világából haza- menekülve a kenyérmezei csata hőse lesz. A szám másik kiemelkedő közle- ménye Váczy Péter remek tanulmánya: „W. A. Mozart és a XVIII. századi kor- forduló” címmel, amelyben a szellem- történéz szemével fejtí ki azokat az eszmei és történeti hatásokat, amelyek a Mozart egyéniségét és életművét létre- hozták. A szám közli *Bánffy Miklós* Be- vezetőjét, amelyet a kolozsvári Művésze- ti Hetek keretében, június 6-án rende- zett irodalmi estén tartott; továbbá cs. *Szabó László* novelláját és *Szabédi László* versét. A szemle részben *Bird Béla* két kitüntetett erdélyi festőről *Kovács László* A. Huxley híres ameri- kai szatirájáról, *Réthy Andor*, *Paku Im- re* új könyvekről, *Lakatos István* az el- mult hónap zenei eseményeiről ír.

Az Erdélyi Helikon címe, ahová előfi- zetések és megrendelések küldendők: Kolozsvár, Mátyás Király-tér 7. I. Buda- pesti főbizományos: Révai Irodalmi In- tétet r.-t., Budapest V. Vadász-utca 16

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Hétfőn folytatja a képviselőház a mezőgazdasági törvényjavaslat tárgyalását

Budapestről jelentik: (MTI) Pénte- ken tárgyalta a képviselőház a mező- gazdaság fejlesztéséről szóló törvény- javaslatot, melyet a képviselőház egy- séges felfogással vitatott meg. A tár- gyalás folyamán báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter többek kö- zött a következőket mondotta: — A magyar mezőgazdaság törté- netében — hangoztatta a miniszter — nincs még egy olyan törvényjavaslat, amely oly sokféle nehéz kérdést ölelné fel, mint ez a javaslat. Épen ezért vigyáznunk kell arra, hogy az elénk tornyosuló rengeteg feladathól ne markoljunk túl sokat, mert akkor keveset fogunk. A vizitársulatok tá- mogatása, a víziberuházások rende- zése, az ütügy, a mezőgazdasági hitel külön-külön szabályozást igényel és ezek közül a tárca keretébe tartozó

kérdésekről rövidesen törvényjavas- lat kerül a ház elé. A mezőgazdasági termelés egyik lényeges tényezője a megfelelő árpolitika, ennek kis elő- feltétele, hogy egyidejűen a termelés jövedelmezősége is biztosítva legyen. az árakat nem lehet teljesen és töké- letesen törvénnyel szabályozni. Az árpolitika a mindenkori viszonyok- hoz mért megoldást igényli. Az erdő- törvény revíziója folyamatban van, de rendezni fogjuk az állattenyésztés szempontjából rendkívül fontos leg- előkérdést is. A mezőgazdaság fej- lesztésével kapcsolatban részletes számítások az egymilliárdos törvény- ben csúcsosodtak ki.

— Ügyelni fogunk arra, hogy a gazdasági előjáró ne legyen sem rendőr, sem írnök, hanem gazdátársai bizalmának letéteményese, a mező- gazdaság fejlesztésének előjárója. Igaz, hogy szakemberekben szűkül- ködünk, de fejlesztjük szakoktató- sunkat, hogy megfelelő számú szak- embert nevelhessünk.

Megvalósítható-e Nagyváradon is a hétvégi szünet?

Nagyvárad. Saját tud. Kolozeváron már a múlt év tavasza óta szombat délután zárnak az összes üzletek, az élelmiszer üzleteket kivéve.

A Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesületének helyi szervezete néhány héttel ezelőtt érintkezéssel lépett a Baross Szövetség vezetőségével, hogy a „Baross” tagjai járuljanak hozzá a hétvégi szünethez. A „Baross” örömmel fogadta az Egyesület indítványát, mire a Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete egy kérelmet adott be a polgármesterhez, amelyben kérte a megegyezés kiterjesztését az összes váradi kereskedőkre, hivatkozván arra, hogy a helyi kereskedők nagyrésze és az alkalmazottak kívánják a nyári hétvégi zárást. Az ügyben döntés még nem történt, s idáig csak azok az üzletek zárnak, melyek szakmájukban közösen megegyeztek erre vonatkozólag. Reméljük azonban, hogy ez a méltányos kérdés nem fog megakadni néhány kereskedőnek az ellenállásán.

Elítélt a törvényszék egy rémhirterjesztő zsidó péket

Nagyvárad. — Ábrahám Ignác Nagybánya környéki zsidó pék három segédje előtt azt a kijelentést tette, hogy egy év múlva, ha majd az oroszok győznek, megmutatja ő, hogy a lebecsült zsidó mire képes. Jóslata annyira nem vált be, hogy már másnap, miután rászmelt arra a súlyos következményre, amely tulzott őszintesége miatt bekövetkezik, szépitni akarta a kijelentést, ez azonban nem zárta ki azt, hogy ne induljon meg elene az eljárás.

A nagyváradi törvényszék ötös külföldtanácsa most tárgyalta az ügyet és Ábrahám Ignácot két és fél hónapi fogsázbüntetésre ítélte.

Az ítélet jogerős.

Elárverezzi a bűnjeleket a nagyváradi törvényszék

Nagyvárad. A nagyváradi törvényszék augusztus 12-én déli 12 órakor a törvényszéki palota I. emelet 61. számú szobájában a következő bűnjeleket fogja elárverezni: vasvilla, harapófógo, kék férfi ruha, sűrű férfi ruha, egy pár csizma, egy férfi ing, törülköző, egy arany óra, egy arany gyűrű, egy pár ócska cipő, két asztalterítő, három törülköző.

Leégett egy csűr Biharban

(Nagyvárad.) Az éjjel háromnegyed háromkor Biharban távbeszélőn segítséget kértek a nagyváradi tűzoltóságtól. Az egyik gazda udvarán egy szénával megrakott csűr edig még meg nem állapított okból kigyulladt. A tűzoltóság azonnal a helyszínre sietett és önfeláldozó munkával sikerült a tüzet megfékezni és továbbterjedését megakadályozni.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Zalai bakák előre...

Igy indult meg június 27 hajnalán honvédeink győzelmes támadása

— Lapunk haditudósítójának eredeti helyszíni riportja —

1942. június 27. Este 8 óra körül érkezem az egyik zalamegyei gyalogezred szálláshelyére. A nagy orosz síkságot jellemző vidék. Dombok, síkságok és erdők ideális rendtelenségben váltják egymást. Itt él a gyalogezred néhány hónap óta és tartja az állásokat az oroszokkal szemben, kik tíz hónapon át megerősített állásokból nem egyszer próbáltak kitörni, de minden ilyen kitörésük véres kudarcba fulladt a zalaik állásai előtt.

Az erdős lankákon nagy a mozgolódás. Az ezred hajnalban támadásra indul. A századok felszerelve, menetkész állapotban várják, hogy készen

léti helyeikre vonuljanak. A parancsnokok utolsó utasításait végzik, — megérkezik a legtrisszebb tábori posta is.

Este 9 órakor jelentkezem az ezred parancsnoknál, megtudom tőle, hogy az ezred támad hajnalban. 11 óra körül az ezredparancsnokkai és törzsével az ezredparancsnok harcálláspontjára indulunk.

Javában folyik már a készenléti helyekre való felvonulás. Néma csend mindenütt, csak a rádiós vagy távbeszélő állomásokról hallatszik néha az összeköttetés ellenőrzésére vonatkozó rövid beszélgetés.

Elindulnak a rohamutászok

12 óra elmúlt. A készenléti helyekről megindulnak a rohamutászok, hogy átvágják a drótkadályokat azokon rést biztosítsanak, az előnyomuló utakon felkutassák az aknákat, az utakat jól láthatóan megjelölik. Mindennek percnyi pontossággal kell megtörténnie 500 méterig az ellenséges védővonal előtt. Az akadályrészen azután megindul az átszivárgás. A szakaszok sorra átlopakodnak.

Éjfélt után egy óra. Ideafeszítő pillanatok.

Az ezredparancsnok fedezéke előtt állunk és csendben beszélgetünk.

— Most dől el a támadás sorsa — mondja az ezredparancsnok. — Ha az ellenség észrevesz valamit és tűz alá veszi a készenléti helyekről előrecsoportosult egységeket, akkor ugyancsak meleggünk les.

Csigalassúsággal mulnak a percek.

— Minden katonai vállalkozáshoz szerencse is kell!

Átsétálunk egy másik harcálláspontra. Az ezredparancsnok, a segéd-tiszt, az árkádszázad parancsnok, a tüzérségi összekötő tiszt, a távbeszélő előadó és én. Az ezredparancsnok el-el gondolkodik. Látom arcán a támadás részletei foglalkoztatják.

Két óra felé visszatérünk eredeti helyünkre. Meg nem magyarázható pillanatok következnek. Még 20 perc, még 15, még 10. Mindenki idegesen topog, mindenki néma.

„Megsebesültem, de győztünk!”

Megérkezik az első sebesült. Pirospozsgás, tagbaszakadt, somogyi gyerek: Szmodics Pál, gépuskakezelő. Láblövessel cipeli egyik bajtársát a segélyhelyre.

Megindulok a löszerpótlással előre. Löszerral megrakott szekerek és állásukat változtató lövegek között haladok. A könnyebb sebesültek egyre nagyobb számban igyekeznek a segélyhely felé. Az egyik század parancsnoka, egy hadnagy, görcsösen kapaszkodik ugyancsak sebesült legénye karjába.

— Megsebesültem pajtás, de győztünk! — mondja és látom arcán az örök magyar katona hitét és lelki erejét.

Az utászok műszaki feladatát vé-

gezik. Gondosan fésülik a terepet és bizony nem egy elhagyott bunkerből vagy fészekből puskáznak még rájuk a megbujt bolsik.

Egyre tovább kerülök a mögöttem hagyott katonáktól. Már senkit sem látok. Valami furcsa kényszer üzött előre. Néma csend, csak a távoli fegyverek ropogása és az ágyuk dörge emlékeztet arra a nagy küzdelemre, amely itt áthömpölygött és amely néhány száz méterre előttem most is folyik.

Tőlem jobbra is, balra is véres küzdelem nyomai. A sebesültek elhagyott fegyverei és felszerelési tárgyai, sebesültek és halottak.

Az egyik hajlatban hét magyar sebesült katonát találok. Előveszem

rummal telt kulacsomat és néhány cseppet töltök a fájdalomtól összeszerített ajkak közé.

— A Jóisten áldja meg — rebesgetik. — Tessék szives lenni kocsiért küldeni.

— Küldtem már fiuk.

Továbbmegyek.

Neszt hallok! Hitrelen megfordulok. Látom a kiszáradt napraforgószárc között egy muszka vágódik a földre. Kezemben lévő pisztolyommal néhány lövést küldök feléje. Pisztoly! Villámként cikkázik át agyagor: minden segítségtől távol, 300 méternyire innen hét sebesült katona, kezében pisztoly, melyben azonban alig néhány töltény van. Vágódom a földre. Néhány percig feszült figyelemmel tekszem egy halott honvéd mellett. Muszkám is tekszik tőlem talán 40—50 méternyire. En 10-le, ő 10-le tart. Felugrom és visszatutok sebesültjeimhez. Összeszedek néhány kézigrándót, megtöltök egy puskát és egy gránátöltésbe várom a fejleményeket. Sebesültjeim könyörögnek ne hagyjam el őket, mert a bolsik náha agyonszurják a sebesülteket.

— Esemágában sincs elhagyni benneteket!

Kézigrándát, löszert van elég. Ört álltam mellettük. Negyedórai megfeszült várakozás után muszkám ugylátszik, megunta a várakozást, mert a napraforgószárc között villámgyorsan szökni próbált. Gyors egymásutánban néhány jól célzott lövést küldtem utána, mire ismét elvágódott. Találtam, nem-e, nem tudom, mert szerkérzőgésre lettem figyelmes. Itt a várvavárt segítség! A négy leg súlyosabb sebesültet felraktuk a szekérre és elindultam velük az ezred-segélyhelyre, míg a visszamaradottak mellett egy közben érkező kerékpáros jelentőt hagytan

Megérkezik az első foglyok is

Kimerülve érkeztem a segélyhelyre, ahol elbucsztam sebesültjeimtől és visszamentem az ezredparancsnok harcálláspontjára.

Tíz óra délelőtt. Egész nap tartott a támadás, illetve az ezt követő előnyomulás.

Megérkeztek az első foglyok. Hosszu, zárt sorokban vonulnak hátra. Elállatiasodott, vad tekintetű, komor poták valamennyien. Később kettesével, tízesével kerülnek hátra clyanak, akiknek sikerült visszamaradva elrejtőzni.

A balszárny elakadt. Ezen azonban csakhamar segítenek a stukák. Hat óra után mintegy harminc stuca vilámgyorsan csap le az ellenálló részre és cly pokoli bomba- és géppuskatűzet zudít rájuk, hogy minden kétséget kizáróan megpuhultak. Valóban a bombázás után csakhamar jelentés érkezik, hogy a balszárny is felzárkózott.

Beesteledett! Tüzérségünk állandó zavaró tüzellel akdályozza az ellenséget abban, hogy megvesse lábát.

Közeledik az éjszaka. Sűrű, piszkos köpenyét ráborítja a tájra.

Gyulai színházi levél

Nyaralás vagy vendégszereplés?

Gyula, július hó.
A Szigligeti Színház együttesének gyulai vendégszereplése már egy hete tart. A közönség érdeklődése a jó előadások következtében lassanként fokozódik. Hétköznapokon fél-házak, szombat este és vasárnap pedig telt nézőtér gyönyörködik színészeink lelkes játékában.
Kedves, közvetlen és hálás közönsége van Gyulának. Az elismeréssel és a tapsal sem jukarkodik, ami természetesen még jobban növeli a társulat tagjainak munkakedvét.

Nyaralás vagy vendégszereplés?

Egyébként is nyaralásnak számít az egész vendégszereplés. Még hozzá elég lassú nyaralás, mert két hónapig tart. A városkával mindenki elégedett. Csendes, nyugodt kis hely.

Nincs sok munka a színház környékén sem. Betanult darabokat játszanak, délelőttökönként csak próbák vannak, rendszerint 10—12-ig vagy 1-ig.

Jól érzi magát mindenki a naptól barnára cserzett arcok lassanként szürkés-fekete árnyalatot kapnak. Helyes kis strand van, de sokan kerékpáron a Fekete Köröshöz járnak ki fürdeni. Kozma Bandi vezérelkedik főleg ebben. Kölcson-kerékpárjával majd minden ebéd után elmegy túrázni...

Esti előadás előtt azután, amikor a színészbejáró előtti kis padokon összegyűlnek a hölgyek és a férfiak büszkén mutogatják és összehasonlítják a napozás aznapi eredményét.

S megindul az élmények kitalálása, színesen, csábítóan, egymást ugratva és túlszárnyalva.

Kamarás Gyula ismét Kolozsvárra szerződött

Kamarás Gyula a kolozsvári Nemzeti Színház szerelmes színésze két napig a „Boldoggy teszték”-ben vendégszerepelt. Delly Ferenc szerepét játszotta.

Kamarás régi kedves ismerősünk, hiszen a visszacsatolás után három hónapig a Szigligeti Színház tagja volt, feleségével: Sivó Máriával együtt.

Hétfőn délelőtt a próba előtt beszélgettünk Gyulával, aki elmesélte, hogy feleségével együtt ismét Kolozsvárra szerződött. Viszont 50 estére a budapesti Vigaszínháznál írt alá megállapodást.

Elmondta még Kamarás, hogy Földessy Géza, a kassai színház vezetője járt Kolozsváron és sokan hozzá szerződtek. Így többek között Báza Éva szubrett, Komáromy Attila táncoszinész és Tihanyi-Tellmann Magda fiatal operett színésznő. Mindhármukat jól ismeri a váradai közönség még a Thália idejéből.

Rédey Kató, a színház fiatal és megnyerő külsejű drámai szendéje, akit alandó betegeskedése miatt, sajnos, igen kevésszer láthatott a színpadon a nagy-

Keresztény magyar keresztény magyarnál vásárol

váradai közönség, levélben jelentette be, hogy megválnak a társulattól. Szerződése felbontását kérte Putnik Bálinttól, mivel férjhez megy dr. Hild László budapesti egyetemi magántanárhoz.

Kartársaihoz intézett levelében megírta azt is, hogy a súlyos operáció visszatartott betegségből teljesen legyógyult, nagyszerűen érzi magát és véglegesen búcsút mond a színpadnak.

Az igazgató és kartársai melegen gratuláltak úgy gyógyulásához, mint házasságához.

Az esküvőt, mint értesültünk, kedden már meg is tartották.

A közönség bizonyára emlékszik még vitéz Molnár Ivánra és Bakos Istvánra, akik egy-egy évig e társulat bonvivánjai voltak. Márki Gézát sem kell külön bemutatnunk. Most, mint értesültünk róla, mindhárman Debrecenbe szerződtek a jövő évadra. Amikor a hírt Putnik Bálinttal közöltük, az igazgató csak ennyit mondott:

— Nem irigylem Unger Pistát.

Többen ott voltak a beszélgetésnél s egyikük még hozzátette:

— Most már csak Ross Józsa hiányzik, hogy teljes legyen a kompánia...

BALLAY SANDOR

Halállal bűnhődik, aki kenyeri nkre tör!

Honvédrögtönítelő bíróság elé kerülnek a gyújtogatók, szabotálók, büntársak és felbujtók

A Magyar Távirati Iroda illetékes helyről a következő felvilágosító közleményt kapta: Bárki, aki feltehetően Magyarországgal ellenséges hatalmak ügynökei által felrevezetve vagy megvesztegetve, bármilyen álnok szándékkal megrongál vagy megsemmisít bármilyen természetű vagy más közhasznú dolgot tüzszeresekkel, vegyi szerekkel, vagy lefegyűztetéssel, vagy pedig a magyar állam fegyveres erejének, vagy a vele szövetséges fegyveres erőknek szándékosan hátrányt okoz, az ellenségnek előnyt szerez: a honvéd büntető bíróságon értelmében rögtönbíráskodás (statárium) alá esik és ezért halállal büntetik. Halállal sújtja a rögtönítelő bíróság a tetteseken büntetésesen felül az ilyen bűnszövekezet tagjait, ugyancsak azokat, akik másokat ilyen bűncselekményekre felbujtanak. Mindenki, aki ilyen bűncselekményre való előkészültreől, arra irányuló szövetkezéssel tudomást szerez, köteles azt jelenteni a legközelebbi közbiztonsági szervnek (csendőrség, rendőrség).

Az ejtőernyő ugrástól a tudományos póanyag kiállításig minden időszakos problémát bemutat az augusztusi Nemzetközi Vásár

A háborus körülmények sem tudták megtörni a Budapesti Nemzetközi Vásár átütő erejét: éppen ellenkezőleg, a Vásár kiválóan alkalmazkodik az idők változásához. Ez volt a benyomása lapunk munkatársának, mikor a vásár vezetőivel beszélgetve, tudomást szerzett arról a rengeteg eredeti ötletéről és meglepetéséről, amelyről a Vásár részben talán éppen „háborus” jellegénél fogva ebben az évben gondoskodni kíván.

Feltételes módon lehet csak beszélni arról a sok érdekes újdonságról, gyakorlati ötletéről, technikai csodáról, amelynek bemutatása szerepel a Vásár programjában. A rendezők azért terveikről csak fenntartással beszélnek. De még ha a sok ötlet csak részben valósul is meg, olyan vásárt fogunk látni Szent Istvánkor, mint amilyenre példa talán soha sem volt.

Részletekről még nem lehet beszélni. Az előkészületek felsorolására kell szorítkoznunk: a Szépművészeti Múzeumban akarják kiállítani a Szent Korona mását, a magyar alkotmány valamennyi sarkalatos alaptörvényét az aranyhullától a kormányzóhelyettesi törvényig. Impozáns és lebecemelős ünnepség és bemutatók színhelyévé avatják a Hősök-terét és a Múcsarnok

egész épületét is.

A szoroson vásári területen felsorakozások állami intézmény fog majd világot látni arra, mit tett a kormány az évek során az ország fejlesztéséért. — Látni fogjuk a MÁV erdélyi építkezéseit külön filmben, a tábori posta harctéri munkáját, a magyar Rádió bekapcsolódását a „bajtársi szolgálatba”. Ott lesz a Nemzeti- és Szabadkötő, a Duna-tengerjáró magyar hajók ügye, a Külkereskedelmi Hivatal évi munkájának hű tükörképe, az Országos Népi- és Családvédelmi Alap népi szakosztályának egyenként is országot megmozgató tevékenysége. A Közéllátási Hivatal rengeteg munkaprogramjából csak a Textil- és a Láb- és a Földművelésügyi tárca milliárdos beruházási programjából ad majd izelítőt. A takarékosági gondolatot a Gáz- és Elektromos Művek kiállítására hozza ki megkapóan. Hatalmas területet szán a Vásár a repülés propagandájának. Iskolások a melljeitől a sok motoros bombázóig, minden változat idekivánczik ebbe a kiállításba, melynek külön szenzációja ejtőernyős ugrás-bemutató céljára építendő hatalmas torony lenne. Hős honvédeink szovjet-harctéri szakmánya ugyancsak előkelő szerephez jut majd a Vásár területén, ahol 8—10 külföldi állam pavillonja is minden részében arra fog rámutatni, hogy a harcban álló Európa tudománya és technikája

Kerékpárok részletre is Alkatrészek Pálffy KUHNE-lerakat
Mussoini-tér 16-a. Telefon: 15-24

máris megoldást talált minden hiány-problémára.

Jórészt a szoroson együttműködő, önállótól Európa bizonyoság-tétele lesz a magyar ipar széles keretű bemutatkozása is. Tizennyolc főcsoportban, közel 200 szakma keretében, a látogató és kerekedő lépten-nyomon új, minőségben az eredetit is túlszárnyaló pot. és műanyagokkal, az ezekből készített készáruval fog majd találkozni.

A vásárt augusztus 14-én nyitják meg. A vidéki közönség pedig, igaz, hogy korlátozott számmal, de ez évben is igénybe tudja majd venni a vásárigazolvány feláru utazási kedvezményét. Annyit mindenesetre lehetővé tettek, hogy aki legkésőbb e hó végéig gondoskodik vásárigazolványának beszerzéséről, biztos lehet, hogy ez évben is részesülni fog minden kedvezményben.

Posta útján beérkezett adományok a Zöldkereszt gyűjtésére

Trébits Menyhért 2, Székely Posztóáruháza 5, Turul Keresk. Iroda 2, Popovics Sándor ingatlan iroda 5, Farkas István drogéria 10, Vadas Jenő nőidivat 10, Karánci József rádió 3, Szabó Jakab 5, Favorit cipőgyár 10, Klein Vilmos 5, Ferenzi Zsolt 5, Konkordia temetkezési vállalat 20, Herczeg János magkereskedő 5, Tóth Henrik 10, Braun Arnold 10, Herczeg Sándor 5, *Andrényi Károly és Fia 200*, Vitraél Vilmos 10, Csikós Sándor 3, Szojka Zoltán 5, Kovács Lajos 20, Verhényi József 10, Hitter Lajos 8, Demetrovics Rezső 15, Somogyi István 10, Mészáros Mihály 10, Nagy Rózi 5, dr. Koczó Jenő 20, Hartmann Sándor 2, Hedrich Mihályné 5, Havas és Grünfeld 10, Czira Kálmán 5, Popper Sport 5, Grünfeld Mihály 2, Kardos J. és Tsa 10, Sipos és Reich 5, Balla István 3, Magyar Nemzeti Bank 50, Blum Vilmos 10, Kertész Sándor 10, Norma zsiradék és vegyipar 5, Berger S. és Tsa 5, Róna Jenő fényképész 5, Elő Magyar. Bizt. 10, Farkas Ferenc 5, dr. vitéz Bérczi E. 5, Elemi Ált. Bizt. 10, Ginzery Kálmán 5, Kék macska étterem 15, Portland Építőanyag Ker. 3, Barabás Ferenc 10, Gant-Star 20, Uránia vatta és vatelin 10, Haasz Albert 10 pengő.

Kitűnő eredménnyel végezték el női honvédeink az ápolónői tanfolyamot

Nagyvárad. Saját tud. Megirtuk már, hogy a Tűzharcos Szövetség helyi Önkéntes Női Honvéd Szolgálatára részére ápolónői tanfolyamot rendeztek dr. Verzár István igazgató-főorvos vezetésével. Ez a tanfolyam 2 hetes időtartamu volt s igen jó eredménnyel zárult.

A tanfolyam hallgatónak egy része részt vesz a folytatólagos 4 hetes kurzuson is.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, JULIUS 12.
Budapest I.

- 8.00 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.45 Hírek.
- 9.00 Unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból. Igét hirdeti Taar Géza nagyapjai lelkész.
- 10.00 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Igét hirdeti dr. Ferenczy Károly a tiszántúli egyházkerület missziói előadója.
- 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domonkos-rendi templomból. A szentbeszédet Körtvélyossy-Lénzenbold Ferenc hittanár mondja.
- 12.15 Levente műsor.
- 12.55 Magyar költő — magyar kardja. Dékány András előadása.
- 13.10 Szórakoztató zene. Hangfelvétel.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata.
- 15.45 Bura Sándor cigányzenekara. Közben:
- 16.00 A nagyvakáció kísértései. Irta Csanády Sándor. Felolvasás.
- 16.40 A növényzet keletkezése és kialakulása a földön. Dr. báró Andránszky Gábor előadása. Közreműködési előadásorozat.
- 17.20 Melles Béla zenekara játszik. Vezényel Vince Ottó.
- 18.00 Kislány a tánciskolában. Und' Imre vidám csevegése. Felolvasás.
- 18.15 Táncczene.
- 18.40 Ahol gyermek voltam. Dallos Sándor elbeszélése Gyórszentmártonról.
- 19.20 Johannes Heesters filmdalokat énekel, zongorán kísér Solymosy Lajos. Hangfelvétel.
- 19.50 A becsületes város. Hangjáték.
- 20.10 Az Amsterdami Concertgebouw zenekar.
- 20.20 Hangképek a vasárnap sportjáról.
- 20.40 A Légierők fúvózenekara.
- 21.00 Akiket mindig szívesen hallgattunk. Turay Ida csevegése.
- 21.40 Zenés közvetítés a Margitszigetről. Közben:
- 21.40 Hírek, löversenyeredmények.

Budapest II.

- 11.15 Országos Postászenekara játszik a Sörkatonából. Vezényel Eördögh János.
- 12.15 Szalonötös.
- 15.00 Szórakoztató zene.
- 18.15 Madárhangverseny a debreceni Nagyerdőn. A közvetítést vezeti Dóvényi Nagy Lajos. Magyarítja dr. Nagy — enő, a Tiszántúli Madárvédelmi Egyesület elnöke.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Werther. Opera négy részben.

HÉTFŐ, JULIUS 13.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.20 Balázs Lőránt énekel.
- 11.40 Mária Terézia megkoronázása — Szentgyörgyi Elvira előadása.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Szalonötös.
- 15.20 Buttola Ede táncczenekara.
- 18.15 Bánki Sándor felolvasása.
- 17.15 A közellátási minisztérium rádió-előadása.
- 17.30 Ujházi Nusi és Ignáth Gyula énekel, kísér Horváth Elemér cigányzenekara.
- 18.10 Dienes Andor m. kir. csendőrezázas előadása.
- 18.35 Szórakoztató zene.
- 19.20 Mulató késmárki diákok.
- 20.20 Rádió a rádióról.
- 20.30 Operaházi zenekar.

**Pártoljuk
a keresztény
kereskedelmet**

Arany-, ezüst-, brilliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor.** Széchenyi tér 6.

- 22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 - 23.25 Horváth Jenő jazznégyese.
- Budapest II.
- 18.35 Melocco János dr. előadása.
 - 19.00 Híres operetnyitányok és intermezzók.
 - 20.00 Hírek.
 - 20.10 Mező Ferenc dr. elbeszélése.
 - 20.40 Rácz Terci cigányzenekara.
 - 22.10 A Mária Terézia I. honvédegyalozred zenekara.

KEDD, JULIUS 14.
Budapest I.

- 10.15 Székesfővárosi Tűzoltózenekar.
 - 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek.
 - 11.20 Operarészletek.
 - 11.40 Divattudósítás.
 - 12.10 Szórakoztató zene.
 - 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 - 14.00 Sthymmel Miklós táncczenekara.
 - 16.20 Toki-Horváth Gyula cigányzenekara.
 - 16.15 Gyermekdelután.
 - 17.15 Tabányi Mihály tangóharmonikaszámai.
 - 17.35 Az örök Japán. Benkő István dr. előadása.
 - 18.00 A Magyarországi Vas- és Fém-munkások Központi Szövetségének énekara.
 - 18.20 Kampis Antal dr. egyetemi magántanár beszélget Arkay műépítéssel.
 - 18.45 Finn tájak zenében.
 - 19.20 Pünkösti Andor csevegés.
 - 19.40 Budapest a Duna gyöngye. Hangképek Budapest nyári életéből.
 - 19.10 A nyiregyházi Beesseney társaság irodalmi estje.
 - 22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 - 23.25 Csabai-Cseh Sándor énekel, Csorba Dezső cigányzenekara muzsikál.
- Budapest II.

17.15 Ruezin hallgatóinknak.

- 18.00 Mezőgazdasági félóra.
- 18.25 Hubert Lajos gondolkázik.
- 18.45 Koroknay István felolvasása.
- 19.10 A Tamás-templom kántora. Johann Sebastian Bach és fia.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Ugetőversenyeredmények.
- 20.10 A Székesfővárosi Zenekar hangversenyének közvetítése.
- 21.20 C Nagy Béla felolvasása.
- 22.10 Táncczene.

SZERDA, JULIUS 15.
Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.20 Haják Károly hegedül.
- 11.40 Pakots József elbeszélése.
- 12.10 József nádor 2. honvédegyalozred zenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 15.20 Szórakoztató zene.
- 16.40 Tasnádi Kubacska András dr. előadása báró Nopcsa Ferencről.
- 18.15 Ilinczy László táncczenekara.
- 17.40 Fedák Ágota dr. vidám csevegése.
- 18.00 Beethoven: D-dur szonáta.
- 18.20 Honvédműsor.
- 19.20 Pertis Pali cigányzenekara.
- 19.45 Külügyi negyedóra.
- 20.00 Lukács Margit és Szelezky Zita szomorú és tréfás verseket mond.
- 20.35 A német birodalmi rádió műsorából.
- 21.10 Bókay János elbeszélése.
- 21.30 Jazzdalok.
- 22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 23.25 Szórakoztató zene.

Budapest II.

- 18.25 Liszt: Obermann víggye.
- 18.40 Gaskó Dezső dr. felolvasása.
- 19.00 Beethoven: Sextett (Esz-dur, 20. mű).
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Aida. Dalmű négy felvonásban.

Férfiruhákat használtakat, legjobb áron vehet, eladhat **MOLNÁR** használtruha üzletében Bemer-tér 1. (udvarban.) Hívására házhoz jövök.

SPORT

A vasárnap kiemelkedő eseménye lesz a NAC debreceni vendégjátéka

(Nagyvárad.) Levezető erőnléti edzéssel zárta le készülődését a debreceni serlegmérkőzésre induló zöldfehér tizenegyet.

A visszavágónak számító nagyszerű öszezcsepás a magyar vidék kiemelkedő labdarugó eseménye lesz. A NAC pillanatnyi legjobb csapatát veti küzdelembe, ugyanígy a debreceni vasutasok is. A csapat Krüger Károly sportigazgató vezetésével vasárnap délelőtt a menetrendszerű személyvonattal kel útra. Miatt értesülünk az

igen érdekesnek ígérkező mérkőzésre szépszámu szurkoló gárda is átrándul a közeli metropolisba.

Tekintve a zöld-fehérek pillanatnyi formáját, három gólos győzelmet jósolhatunk számukra — A mérkőzés előtt, mint azt már az Erdélyi Néplap megírta a nagyváradi játékvezetők mérik össze erejüket a debreceni bírói kar válogottjával. Ennek visszavágója vasárnapra egy hétre lesz Nagyváradon.

Segédmotorosok figyelmébe! Motorkerékpárok, varrógépek speciális javítását garanciával megkezdtem. Használt motorkerékpárt vezetek és eladok

JAKAB műszerész Kossuth Lajos-utca 5. szám. Telefon: 23-30

Nagyváradi atléták a szabadkai országos vidéki bajnokságokon

(Nagyvárad.) A Szabadkán ma és holnap starthoz álló atléták tegnap, pénteken este a menetrendszerű gyorsútas utaztak el Nagyváradról. Atlétáink az országos vidéki bajnok-

ságon képviselik városunk színeit. A jelek szerint sokan beleszólnak a bajnokságba. Különösen a gátfutók szereplése iránt érdeklődésünk sok bizakodással.

Nemzetközi kerékpárverseny Bécsben

Bécs. (MTI) A Német TI jelenti: Július 26-án honnyolítják le Bécsben az országos kerékpárversenyt.

A verseny résztvevői: Németország, Magyarország, Svájc, Horvátország és Szlovákia.

Pótkiutalást kérnek a kimaradt befőzési cukorigénylők

Köztudomású, hogy a befőzési cukor igénylésére és kiutalására szánt idő rövidnek bizonyult arra, hogy minden igénylő ügyét általános megelégedésre lehessen elintézni. Sokan nem tudták megvárni, amíg a sorban bejuthatnak és sokan nem vették tudomását a pótkiutalásokról sem. Nem lehet hibáztatni ezért senkit. A helyzet azonban úgy hozta, hogy ennek következtében sokan kimaradtak a befőzési cukor kiutalásából. Ezeknek a kimaradtaknak egy nagyobb csoportja kereste fel szerkesztőségünket és arra kért bennünket, hogy hívjuk fel a polgármester urat figyelmét erre a körülményre és hogy továbbítsuk tiszteltteljes kérésüket a kiutalás pótlására.

Magunk is azt láttuk, hogy a panaszosok valóban hibájukon kívül maradtak ki az utalásból, ezért mindenképpen méltánylást érdemel kérésük. A magunk részéről is kérjük a polgármester urat, hogy tegye lehetővé a kimaradt polgárok utólagos kielégítését. Hiszünk, hogy ennek nem lesz különösebb akadály.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Magánház nagy telekkel 10.000 P-ért eladó. Érdeklődni dr. Dobay és dr. Könyves ügyvédi irodájába, Szaniszló-utca 4. 689

Eladó 80 pengőért asztalispór és egy tiszta 25 literes boroshordó Nagyté-utca 10. (Gerliczy-utcai vasúti átjáró-híd fölött). 690

Kombinált szoba dígyőké, 2 személyes rekamiével olcsón eladó. Cim: Zalányi cipészüzletben, Rákóczi-ut 16. 695

Egy hold szőlő gyümölcsösessel, házzal eladó. Nagysötétág 33. szám. 691

Üzlethelyiség kiadó augusztus 1-re, Árpád vezér-ut 78. 698

Kiadó szép butorozott szoba, esetleg fürdőszoba használat. Mikszáth-u. 50 I. em. 10. 693

Különféle

„**Hombár**” albizományosokat Bihar vármegye összes községeiben felveszek Csiba Lajos, Nagyvárad, Bemer-tér 4. I. e. 694

Paragázzal poloskát, molyt, tetveket, azok petéit falból, padozat alól, butorból, felelősséggel irtja, **Paragáz** szolgálat. Szigligeti-utca 7. szám. Telefon: 21-96. 664

Allást nyec

Önálló keresztény üzletvezetői keresek főutcai élelmiszerüzletembe, ki megfelelő tőkével rendelkeznek. Jelentkezés Bördás István fűszerüzletében. Szent János-utca 52. 696

Portásokat keres azonnali belépésre itteni iparvállalat. Írásbeli ajánlatok „Teljesen megbízható” jellegűre a kiadóra kéretnek. 694

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Főszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc** Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. központjában, Nagyvárad Szigligeti-Dezső-utca 5. szám.